

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nr. 11/95
Datë: 26.03.2019

Në mbështetje të nenit 92 paragrafi 4. dhe të nenit 93 paragrafi (4) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 4 të Rregullores Nr. 02/2011 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, e ndryshuar dhe e plotësuar me Rregulloren Nr. 15/2017, me Rregulloren Nr. 16/2017, me Rregulloren Nr. 07/2018, me Rregulloren Nr. 26/2018 dhe me Rregulloren Nr. 30/2018, në pajtim me nenin 19 të Rregullores së Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 09/2011, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 26 mars 2019, nxjerr këtë:

V E N D I M

1. Aprovohet Koncept Dokumenti për Agjencinë e Kosovës për Akreditim.
2. Obligohet Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë dhe institucionet tjera kompetente për zbatimin e këtij vendimi, në pajtim me Rregulloren e Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës.
3. Vendimi hyn në fuqi ditën e nënshkrimit.

Ramush HARADINAJ

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- të gjitha ministrive (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-ës
- Arkivit të Qeverisë

Republika e Kosovës

Republika Kosova - Republic of Kosovo

Qeveria – Vlada - Government

*Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë - Ministarstva Obrazovanja Nauke i
Tehnologije - Ministry of Education, Science and Technology*

Agjencia e Kosovës për Akreditim

Kosovska Agencija za Akreditaciju

Kosovo Accreditation Agency

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Pripremili:

Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT)

Departament visokog obrazovanja

Departament za evropske integracije

Pravni Departament u MONT

Divizija za finansije MONT

Kosovska Agencija za akreditaciju

Ministrstvo finansija

Kancelarija premijera

Predstavnici civilnog društva

Predstavnici USAID

Predstavnici projekta HERAS

Predstavnici Univerziteta u Prištini

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Sadržaj

Rezime Koncept dokumenta	4
Uvod.....	10
Poglavlje 1: Definisanje problema.....	12
Poglavlje 2: Objektivni	25
Poglavlje 3: Opcije.....	27
Poglavlje 3.1: Opcije bez nikakve promene	28
Poglavlje 3.2: Opcija za poboljšanje implementacije i izvršenja.....	28
Poglavlje 3.3: Treća opcija [definisana je zasebno za svaki konceptni dokument]	39
Poglavlje 4: Identifikacija i procena budućih uticaja.....	40
Poglavlje 4.1: Izazovi prikupljanja podataka	46
Poglavlje5: Komunikacija i konsultacije	46
Poglavlje6: Uporedivanje opcija.....	47
Poglavlje6.1: Planovi implementacije različitih opcija.....	48
Poglavlje6.2: Tabela poredenja sa sve tri opcije	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje7: Zaključci i naredni koraci	58
Poglavlje7.1: Odredbe za monitoring i procenu.....	59
Aneks 1: Oblik procene ekonomskog utjecaja.....	61
Aneks 2: Oblik procenedruštvenog utjecaja	65
Aneks 3: Oblik procene uticaja na životnu sredinue	69
Aneks 4: Oblik procene uticaja osnovnih prava	70

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Rezime koncept dokumenta

Opšte informacije	
Naziv	Koncept dokument Kosovske agencije za akreditaciju
Ministarstvo nosilac	Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije;
Kontakt osoba	Fehmi Hysenaj- predsedavajući radne grupe za KAA- +383 38 20020077 Avni Gashi- v.d.direktor kosovske agencije za akreditaciju - 038 213 722 Shpresa Mehmeti- službenica DVON/MONT kontakt osoba za javne konsultacije
GPRV	Predviđeno je planom rada MONT-a za 2019 godinui SPOK
Strateški prioritet	Stvaranje specifičnog pravnog okvira KAA u cilju obezbeđivanje potpune nezavisnost funkcionisanja Agencije PSAK 2017-2021

Odluka	
Ključna pitanja	Institucionalna neodrživost KAA u odnosu na zadaci i odgovornosti za ostvarivanje svoje misije i obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju, kao i potreba za regulisanje normativ regulisanje oblasti Institucije za akreditaciju institucija i programa visokog obrazovanja u Republici Kosovo.
Sažetak konsultacija	U ovoj fazi izrade KD-a imali smo konsultacije sa predstavnikom Ministarstva finansija i predstavnikom Kordinacionog sekretarijata Vlade, predstavnicima civilnog društva i međunarodnih organizacija koje su takođe i članovi Odbora za izradu KD-a. Tokom preliminarne i javne rasprave, takođe ćemo konsultirati i ministarstva, Institucije visokog obrazovanja i druge aktore koji se bave ovim pitanjem.

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Predložena opcija	<p>Druga opcija:</p> <p>Uređivanje sa posebnim zakonima o funkcionisanju KAA je najbolji i način osiguranja pune nezavisnosti KAA, stvaranja pravne stabilnosti (izbjegavanje mogućnosti da se u kontinuitetu vrše izmene AU o akreditaciji) i usvajanje nove funkcionalne strukture KAA. Zasnovanu na princip pravde, koje specifičan zakon isključuje opšti zakon, uređivanjem ovog pitanja posebnim zakonima, biće uspostavljeni kriterijumi i procedure koje će omogućiti KAA da mnoge probleme sa kojima se KAA do sada suočavala u svom radu, da daje zaslužno rešenje posebnim zakonom, kao što je pitanje osoblje koje nisu građani Kosova, itd. Praktično da osigura nezavisnosti, stabilnosti i profesionalizma, pitanje KAA treba regulisati posebnim zakonom, tim povodom bi se obezbedilo povećanje kvaliteta. Ukupni budžet za 5 godina za implementaciju KD je 5.910.240,91 evra.</p>
-------------------	--

Glavni očekivani uticaji

Budžetski uticaji	<p>Opcija 1: Opcija Status quo (nukakva promena). Ova opcija ovog koncept dokumenta nema dodatne troškove za budžet Republike Kosovo. SvKAA aktivnost koja se odnosi na implementaciju ovog zakona je planirana u budžetskim projekcijama MONT-a, obzirom da se nastavlja sa aktuelnim stanjem, predložena opcija pokrivena je budžetskom dodelom u iznosu od 552,318 € u okviru trenutnog ograničenja MONT-a.</p> <p>Opcija 2: Promena postojećeg pristupa od trenutne situacije u drugoj opciji će imati dodatne implikacije u budžetu Kosova, kako bi se implementirao ovaj koncept dokument (nakon stupanja na snagu zakona o KAA) košta u iznosu od 5,910,241€ (za pet godine 2019-2023), dok je raspodela budžetskih sredstava za ovaj koncept dokument u iznosu od 2.839.930 € za 2019-2023 godinu, dok su dodatni troškovi za implementaciju ovog koncepta u iznosu od 3,380,742.81 € za period 2019-2023 sredstva koja nisu planirana u Srednjoročnom budžetskom okviru 2019-2021 i nacrt budžeta 2019 i budžetske procene 2020-2023 na MONT-u.</p> <p>Prema analizi budžeta, druga opcija ima dodatne implikacije u budžet Republike Kosovo u iznosu od 3,070,311 € za period 2019-2023 (za 2019. dodatni trošak iznosi 840,786 €, za 2020. dodatni trošak iznosi 834,822 €, za 2021. godinu dodatni trošak iznosi 408.232 € za 2022, a za 2023. dodatni trošak iznosi 419.396 €). Ovaj dodatni trošak nije planiran u nacrtu budžeta za 2019. godinu i budžetsku procenu za 2020-2023 u Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije.</p> <p>Opcija 3: Promjena postojeće politike (da se nešto uradi), ova opcija ima dodatne troškove u Kosovskom budžetu za 2019-2021 godinu u iznosu od 86.274 € za izradu pravnog okvira i razvoj aktivnosti u vezi implementacije koncept</p>
-------------------	---

	<p>dokumenta sredstva koja nisu planirana u Nacrtu budžeta 2019. i procenu 2020-2021 u MONT-u.</p> <p>Promena pristupa implementacije postojećeg zakonodavstva između aktera kao što su KAA, MONT i svi drugih, ili povećanje broja osoblja zahtevajućo od strane Vlade/ Ministarstvu finansija i Javne Uprave u smislu da će ljudski resursi u KAA kao i povećanje iznosa budžeta, ali to opet nije dovoljna opcija za rešavanje problema, jer ne pruža glavnu svrhu nezavisnosti KAA. Stoga se preporučuje se 2-ga opcija za donošenje zakona za KAA, kao što smo gore napomenuli gore navedenim problemima, gde česta izmjena podzakonskih akata dovodi odredjenih poteškoća do implementacije podzakonskih akata i politiku sprpvodjenja. Takođe izaziva konfuziju sa IAL-om za donošenje I usvajanje akata, dopunu izmena u vezi sa zahtevima za akreditaciju i sprovođenje ovih akata.</p>
<p>Ekonomski uticaj</p>	<p>Kosovo ima najmlađu populaciju u Evropi, stoga je to izazov, ali i prava prilika za VO da se obezbedi kvalitetno obrazovanje i da se pripreme nove generacije za tržište rada koje utiče na ekonomski i društveni razvoj zemlje. Na osnovu Srednjoročne okvira potrošnje 1.2. i 1.2.1 Prioritetne oblasti u SOP 2019-2021. Prioriteti su posebno prezentovani i proizilaze iz Nacionalne strategije za razvoj, posvećujući pažnju merama predstavljenim u Programu ekonomskih reformi za 2018-2020, kao i na Nacionalni program za implementaciju SSP. ole navedeni prioriteti zasnivaju se na drugim strateškim sektorskim dokumentima, omogućavajući budžetskim organizacijama mere fleksibilnosti za određivanje prikladnije strukture i najadekvatnijeg nivoa finansiranja za postizanje ovih ciljeva. Prilikom pripreme i podnošenja njihovih budžetskih zahteva za 2019. godinu sa predviđanjima za srednjoročne periode (2019-2021), iz budžetskih organizacija očekuje se da iznesu kako njihov budžetski plan odgovara prioritetima Vlade koji su prikazani u nastavku. Prema datim prioritetima, budžetske organizacije se podstiču da poboljšaju efikasnost potrošnje putem izmene namene u okviru postojećih granica.</p> <p>Iako tačka 1.2. 1. Obrazovanje: kvalitet i konkurentnost visokog obrazovanja teži se povećanju kroz dopunu pravnog okvira za visoko obrazovanje, kao i dopunu akreditacije sa procesom rangiranja programa i institucija prema Evropskom višedimenzionalnim okvirom. Ovo će pomoći u poboljšanju transparentnosti u Institucijama visokog obrazovanja(IVO), dalji razvoj mehanizama za obezbeđivanje kvaliteta, značajnije izvještavanje za univerzitete kao i pružice objektivne informacije o poslodavcima i na taj način poboljšava zapošljivost mladih . Pored toga, Vlada je posvećena u parvu potpunoj funkcionalizaciji sistema menadžiranja informacijama u visokom obrazovanju (SMIVO),koji zajedno sa</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>daljim razvojem drugih informacionih sistema omogućiće korištenje podatKAA ovog sistema kako bi se osiguralo da studijski programi visokog obrazovanja su u skladu s potrebama tržišta rada. Finansiranje programa visokog obrazovanja i profesionalnog obrazovanja će se povećati pregledom trenutne formule finansiranja i preusmeravanjem potrošnje iz manje prioriternim na prioriternu oblasti. Na kraju, što se tiče povezivanje istraživačkog rada IVO sa industrijom kroz pristup pamente specijalizacije i ulaganjima u istraživanje i razvoj, glavni fokus će biti na poboljšanju pravnog okvira za prenos inovacija i tehnologije, kao i finansiranje naučno istraživačke aktivnosti.</p> <p>Završetkom procedura akreditacije AARK utiče i na domaću ekonomiju jer akreditovane institucije, pored toga što zapošljavanja veliki broj građana, donose i najnoviju tehnologiju i opremu koja utiče na ekonomski razvoj zemlje.</p>
<p>Socijalni uticaj</p>	<p>Unapređenje pravnog okvira koji se odnosi na akreditaciju univerzitetskih studijskih programa ima mnogo implikacija. Kosovo ima veliki broj institucija visokog obrazovanja - 32 institucije, od kojih su većina koledži. Zajedno, sve institucije visokog obrazovanja nude 358 studijskih programa, uključujući tri ciklusa studija prema Bolonji. U ovim institucijama je registrovano oko 140.000 studenata. Uticaji su društveni i individualni i poklapaju se sa razvojem "ljudskog kapitala". Priznavanje, veštine i procena da koja se fakturiše kroz obrazovanje pronalaze izraze u profesijama i radnim mestima, ali i u svakodnevnom životu. Uopšteno, društveni uticaji mogu se odnositi na sledeće dimenzije. Prvo, unapređenje pravnog okvira za akreditaciju ima direktan uticaj na procese evropeizacije Kosova jer daje perspektivu kvalitativnom, uporedivog i kompatibilnog obrazovanja sa obrazovanjem i diplome stečene na Kosovu sa onima iz Evropskog prostora za visoko obrazovanje. Čuvanje statusa član KAA u Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju - ENQA i ponovo vraćanje agencije u druge međunarodne mehanizme, kao što je EQAR, poboljšava institucionalno poverenje i transparentnost u donošenju odluka. Ovaj povratak će doprineti internacionalizaciji visokog obrazovanja na Kosovu, povećanju KAA demske mobilnosti i priznavanju diploma visokog obrazovanja na Kosovu u Evropi i šire - Lisabonska konvencija o priznavanju</p> <p>https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007f2c7).</p> <p>Drugo, socijalni uticaji se odnose na ekonomske koristi. Kvalitativno obrazovanje omogućava zaposlenje i, kao i rezultat kvalitetno obrazovno društvo ima nizak stepen nezaposlenosti i siromaštva. Kvalitativno obrazovanje može rezultirati većim stepenom inovacija, proizvodnje i primene novih tehnologija kao preduslova za ekonomski rast. Takođe, socijalni uticaj ima veze sa KAA demskom mobilnošću</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>i 'cirkulacijom mozga' kao lokacija dinamičnog procesa u izgradnji znanja i inovacija u javnom i privatnom sektoru.</p> <p>Na kraju, socijalne koristi odnose se na potencijal za razvoj aktivnog građanstva za javno dobro, poštovanje ljudskih prava i jednake mogućnosti u KAA demskom i profesionalnom razvoju u visokom obrazovanju.</p> <p>Uz odobrenje KD, a zatim i pravni akt s kojim će funkcionalnosti KAA imati društveni uticaj, jer će tim povodom biti stvoreni zakonska nezavisnost ove institucije koja bi se držala dalje od političkog Uticaja i da bi društvo ostvarilo prava pod jednakim uslovima u ovoj instituciji bez spoljnog uticaja.</p>
Uticaj na životnu sredinu.	U ovoj kategoriji nema očekivanog relevantnog uticaja.
Međusektorski uticaj.	U ovoj kategoriji nema očekivanog relevantnog uticaja.
Administrativna opterećenja za kompanije	<p>Na osnovu člana 31, tačka 3 AU za akreditaciju (br.15 / 2018 od 28.09.2018. Godine), Institucije visokog obrazovanja su obavezne da izvršavaju svoje finansijske obaveze za dobijanje akreditacije u iznosima kao što je navedeno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Početna institucionalna akreditacija..... 3 000 € 2. Institucionalna reakreditacija..... 2 000 € 3. Akreditacija studijskog programa.. 1 000 € 4. Reakreditacija studijskog programa..... 500 € 5. Isplata spoljašnjeg ocenjivaća (eksperta)..... 3 300 € 6. Isplata spoljašnjeg ocenjivaća (studenta)..... 2 400 € <p>Administrativne takse treba da budu ispunjene prema ciklusu akreditacije / re-akreditacije na osnovu Administrativnog Uputstva br. 15/2018 dt.28.09.2018.</p>
Test SMP-a	<p>Nije obavljeno testiranje MSP-a jer nema direktnog uticaja, osim ako se veza obavlja putem akreditovanih programa koji se vezuju sa tržištem rada i studentskim nadležnostima.</p> <p>Tokom procesa konsultacije videćemo uticaje koji mogu proizići.</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Sledeći koraci	
Kratkoročno	<p>Najvažnije aktivnosti koje treba sprovesti u roku od godinu dana nakon usvajanja ovog koncept dokumenta su:</p> <ul style="list-style-type: none">- Izrada zakona- Izrada podzakonskih KAAta za sprovođenje Zakona.- Izrada standarde za proces monitoringa- Obaveštavanje IVO o novim zakonima- Kompletiranje osoblja KAA
Srednjeročno	<p>Najvažnije aktivnosti koje će se odvijati u roku od dve do pet godina nakon usvajanja koncept dokumenta će biti:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Usvajanje primarnog i sekundarnog zakonodavstva koje reguliše ovu oblast.2. Usklađivanje akte IVO sa važećim zakonima.3. Izrada dokumentacije koje pokrivaju ovu oblast.4. Akreditacija IVO bazirajući se na osnovu novog zakonodavstva.5. Učlanivanje u relevantnim međunarodnim organizacijama

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Uvod

Figural: Tabela sa opštim informacijama koncept dokumenta

Naziv	Konceptni dokument za Kosovsku agenciju za akreditaciju
Ministarstvo nosilac	Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije
Kontakt osoba	Fehmi Hysenaj- predsedavajući radne grupe za izradu KD Avni Gashi-v.d. direktora KAA Shpresa Mehmeti, kontakt osoba za javne konsultacije: 038 38 211923
PVPQ	Predida se radnim planom MONT-a za 2019 godinu i SPOK
Strateški prioritet	Stvaranje posebnog pravnog okvira za KAA u cilju obezbeđivanje potpuna nezavisnosti funkcionisanja Agencije Strateški plan za obrazovanje (SPOK 2017-2022)
Radna grupa	Fehmi Hysenaj- Savetnik u kabinet ministra, predsedavajući radne grupe za izradu Gazmend Luboteni- predstavnik, Državni savet za kvalitet u KAA Vjollca Krasniqi- predstavnik, Državni savet za kvalitet u KAAA Rozafa Koliqi Lila- predstavnik, Državni savet za kvalitet u KAA Avni Gashi, predstavnik, KAA Elmi Kelmendi- predstavnik, pravne kancelarija KAA Flamur Hyseni, Prištinski Univerzitet Drita Kadriu- predstavnik, Departament za visoko obrazovanje i nauku u MONT Bekim Samadraxha- predstavnik, Divizija za menadžiranje, standarde i obezbeđivanje kvaliteta u visoko obrazovanje Mevlide Shamolli-predstavnik, Ministarstvo finansija

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>Ferit Idrizi, predstavnik, Departament za evropske integracije, koordinaciju politika i pravna pitanja Isni Kryeziu, predstavnik, pravne kancelarije u MONT Fehmi Zylfiu, predstavnik, kancelarija finansije u MONT</p> <p>Mirlinda Lushtaku, predstavnik, KP</p> <p>Qamile Sinanaj, predstavnik, Divizije za međunarodnu saradnju u visoko obrazovanje i nauku, MONT</p> <p>Shpresa Mehmeti, predstavnik, Divizije za međunarodnu saradnju u visoko obrazovanje i nauku, MONT</p> <p>Rron Gjinovci, predstavnik civilnog društva</p> <p>Merita Teliqi, predstavnik iz USAID</p> <p>Aqim Emurli- predstavnik projekta HERAS</p>
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Preporuke međunarodnih organizacija kao što su EQAR i ENQA, CEENQA su jedan od glavnih uslova za reviziju i izradu zakona.</p> <p>Skupštinske preporuke / zakonodavstvo VI, prolećna sednica dana 07.03.2018</p> <p>Preporuka Skupštine tačka 7 : "Skupština preporučuje ministru da započne izradu novog predlog-zakona o akreditaciji institucija visokog obrazovanja, koji obezbeđuje autonomiju Agencije.</p> <p>Izveštaj EQAR- Isključivanje KAA iz EQAR</p> <p>Dana 27. februara 2018. EQAR je objavila odluku da isključi KAA iz svog registra. Odluka je zasnovana na postojećim dokazima da odluka ministra za razrešenje odbora KAA (septembar 2017.) nije zasnovano kao rezultat toga to je uticalo na standarde ESG. Otpuštanje se ogledalo javnom raspravom, medijskom pokrivenošću i imalo posredni uticaj na agendu ministra da preuzme ulogu rukovodioca i da vrati situaciju pod kontrolu. Vredi napomenuti da se o ovom pitanju raspravljalo na veoma konstruktivan način na svim nivoima i, što je najvažnije, Skupštini Kosova na vanrednoj sednici (9. marta 2018. godine), o kojem se opširnije raspravljalo o razvoju događaja KAA / EQAR i kao rezultat , obavezali su Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT) za sprovođenje zaključke, koje imaju za cilj povratak KAA u registar EQAR. U skladu sa zaključcima Skupštine Kosova, ministar je osnovao radnu grupu za izradu nove AU o procedurama izbora članova borda i ovo je uspešno obavljeno. Novi bodr Skupština Kosova je odobrila 12. aprila 2018. Dana 24. i 26. septembra 2018. godine, delegacija EQAR-a posetila je Prištinu gde je održala niz razgovora</p>

	<p>o koracima potrebnim za ponovno usšostavljanje nezavisnosti Kosovske agencije za akreditaciju (KAA) i za otvaranje puta za priznavanje od strane EQAR-a kao agencije koja deluje u skladu sa Evropskim standardima i uputstvima za osiguranje kvaliteta u Zoni Evropskog područja za visoko obrazovanj (ESG). KAA će biti podvrgnuta eksternom pregledu protiv ESG-a u martu 2019. godine, i do tada je dogovoreno da ima poseban zakon za KAA-u.</p> <p>Izveštaj EQAR</p> <p>https://backend.deqar.eu/reports/EQAR/2018-02_Exclusion_Decision_C22_KAA.pdf</p>
--	--

Poglavlje 1: Definisanje problema

Normativno regulisanje oblsati Instituta za akreditaciju institucija i programa visokog obrazovanja u Republici Kosovo.

Povećanje značaja sistema osiguranja kvaliteta i KAA

Kosovska agencija za akreditaciju (KAA) je nezavisna agencija osnovana Zakonom o visokom obrazovanju br.2002 / 3 od strane MONT. Člasn 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 11.8, 11.9 i član 23.3 Zakona o visokom obrazovanju predviđeno je osnivanje AAK-a sa podzakonskim aktom i kratkim tačkama u nekim paragrafima su definisana prava, obaveze i odgovornosti AAK.

Sa administrativnim uputstvom br. 11/2004, od 16.02.2004, osniva se Kosovska agencija za akreditaciju (KAA) i detaljno opisuje prava, obaveze i odgovornosti KAA, kao i utvđuje procedure akreditacije Institucija visokog obrazovanja.

Zakon o visokom obrazovanju na snazi br. 04 / L-037, član 7, stav 1, utvrđuje da je KAA nezavisna agencija odgovorna za ocenjivanje i promovisanje kvaliteta visokog obrazovanja na Kosovu.Kroz profesionalne i transparentne procese ocenjivanja i kontrole kvaliteta ili drugih sredstava smatra se odgovarajućom od nje, koje ispunjavaju dobre međunarodnim praksama KAA obezbeđuje da standardi i kvalitet u visoko obrazovanje na Kosovu ispunjavaju zahteve i očekivanja Evropske mreže asocijacije za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA).Međutim, regulisanje nadležnosti KAA vrši se Zakonom o visokom obrazovanju u debelim crtama,

Sa Zakonom o visokom obrazovanju, na snazi br. 04 / L-037, član 7, stav 1, nisu detaljno regulisansledeća pitanja:

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

1. Procedure odabira i raspuštanje Državnog saveta za kvalitet;
2. Procedure donošenje odluka i podnošenje žalbi;
3. Oblik saradnje sa institucijama relevantnih oblasti (institucije kao sestre) kao i sa institucije visokog obrazovanja.
4. Nije utvrdio organizacionu strukturu KAA i
5. Način finansiranja KAA i plaćanje članova DSK-a za njihov rad kao i troškovi procesa akreditacije.

Član 4, stav 2.6 AU br. 15/2018 o akreditaciji IVO reguliše mandat DSK-a, ali ne precizira preciznost izbor određenog broja rotirajućih članova.

Stoga ovo pitanje trebalo biti regulisano zakonskim odredbama.

Takođe član 4 stav 3 propisuje da administrativnu strukturu KAA menadžira Direktor KAA, ali ne određuje se koja je administrativna struktura KAA sa kojom ni u jednom trenutku nije bilo podzakonskog akta koji je regulisao organizacionu strukturu ili Unutrašnji organogram organizacije i sistematizacija radnih mesta KAA. Neophodno je Regulisanje u debeljim crtama organizaciona struktura ili Organogram unutrašnjeg organizovanja i sistematizacija radnih mesta KAA sa zakonskim odredbama.

Takođe, pravni položaj KAA treba da bude jasno definisan zakonskim odredbama da li je to izvršni organ Skupštine, Vlada ili Ministarstva. Zatim zakonskim odredbama bi trebalo odrediti koji organ bira direktor agencije, jer zakonodavstvo na snazi, direktor agencije bira premijer.

Član 31 AU br.15 / 2018 o akreditaciji IVO-a određuje troškove procesa akreditacije IVO-a, ovo pitanje bi trebalo regulisati zakonom jer su finansijske obaveze za IVO je bolje da bude zakonom utvršeno a ne podzakonskim katima koji se lako može promeniti, i na taj način se mogu povećati i finansijski troškovi za proces akreditacije IVO-a.

Funkcionisanje Žalbene komisije je bilo nefunkcionalno sa članom 22 stav 6 AU br. 9/2017, jer u Komisiji je jedan od članova imenovan je da bude bivši člana DSK-a, tim povodom procedure za žalbe su se iskomplivale. Članom 22, stavovi 6, 7 i 8 AU br. 15/2018 promjenjena je zastupljenost članova DSK-a gdje nije potreban bivši međunarodni predstavnik DSK-a. Stoga, i ovo pitanje bi trebalo da bude regulisano Zakonom da nema česte promene, koje bi umanjili autoritet donošenja odluke Žalbene komisije.

Administrativnim uputstvom o akreditaciji IVO br. 15/2018 na Kosovu detaljno se regulišu prava, obaveze i odgovornosti KAA, kao i utvrđuju se procedure za akreditaciju Institucija visokog obrazovanja. Imajući u vidu da se sistem osiguranja kvaliteta na Kosovu razvija svaki dan sve više institucije visokog obrazovanja razvijaju i KAA treba da ispunjava evropske standarde za osiguranja kvaliteta da odgovori na ovaj razvoj. Neophodno je da se KAA ojača više u smislu njenog funkcionisanja. Uloga KAA od 2009. postaje sve važnija s obzirom da je KAA ključni regulator osiguranja kvaliteta na Kosovu. Od njenog osnivanja, KAA je preduzimala dosledne aktivnosti što se tiče svoje procesa, metodologije rada, prilagodavanja i poboljšanja zakona itd. kako bi obezbedila da je kosovski sistem u skladu sa evropskim standardima osiguranje kvaliteta. Stoga je neophodno da nakon čitavog ovog perioda KAA ovim svojim kaonom kojim bi regulisala

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

sva pitanja koja su u sferi (domenu) ova agencije. Takođe ova oblast se odnosi i na zakonodavstvo drugih oblasti koje lede:

Zakonom o opštem administrativnom postupku, kojim se uređuju žalbeni postupci i organi koji se bave razmatranjem žalbi kao i zakonski rokovi za podnošenje žalbi kao Administrativni akti izdaje. Veza između ove dve oblasti postoji zato što je i KAA obavezna da poštuje sve žalbene procedure i organe koji se bave razmatranjem žalbi kao i zakonske rokove prisutan koji za podnose žalbe kao i administrativne akte koje izdaje.

Članovi 22-26 i 51-55 Zakona o organizaciji i funkcionisanju državne administracije i Nezavisnih agencija regulišu prava, obaveze i odgovornosti kosovskih agencija.

Zakonom o platama u javnom sektoru, utvrđene su plate svih javnih sektora, s toga imajući uvidu da je Kosovska agencija za akreditaciju u okviru javnog sektora, veza između ova dva sektora postoji u realizaciji prava na platu i dodacima na osnovice plate .

Zakonom o rodnoj ravnopravnosti br. 05 / L-020 i Zakonom o zaštiti od diskriminacije br. 05 / L-021 Ravnopravnost polova i nediskriminacija.

Nacrt zakona o visokom obrazovanju delimično su regulisana prava, obaveze i odgovornosti KAA, ali u član 13 stav 15 predviđa se da će organizaciona struktura KAA biti regulisana posebnim zakonom.

Imajući u vidu da je Nacrtom zakona o visokom obrazovanju predviđena organizaciona struktura KAA-a biće regulisana posebnim zakonom i uzimajući u obzir da važećim zakonodavstvom postoje i nejasnoće u pogledu oblika funkcionisanja, izbora Državnog saveta za kvalitet, kompetencije MONT-a i KAA-e u oblasti licenciranja i akreditacije, gde su često jedna ili druga institucija preduzimale radnje koje su vodile ka kvalifikaciji radnji kao što slučaj da se i jedna i druga Institucija se bave procenom prostora za razvoj aktivnosti, zatim broj studenata, biblioteka, laboratorija, kao i ostale opreme i prostorija kao i način finansiranja KAA ocenjujemo da postojeće odredbe imaju mnogo nedostataka i stvorile su sukob nadležnosti i ovi nedostaci i ovaj sukob nadležnosti vodi do zaključka da treba usvojiti novi zakon će jasno regulisati funkcionisanje KAA, kao i njenu punu nezavisnost od čestih promena u zakonodavstvu na snazi.

Zakon o visokom obrazovanju na snazi ima odredbe za Agenciju za akreditaciju (član 3, stav 1.1, stav 1.16), član 5 stav 1.1.1.4.1.5,1.6, član 7 je posebno poglavlje za KAA, ali ne pruža jasne odredbe u neki od paragrafa, kao što su:

Član 7, stav 4. KAA-om upravlja odbor sastavljen od najmanje pet i neviše od devet osoba, koje imenuje Ministarar na određeni mandat, koji će se sastojati iz redova lica obadva pola, koji su aktivni u akademskom radu u visokom obrazovanju i / ili u profesijama unutar i izvan Kosova i koji moraju imati najmanje tri lica (međunarodni eksperti) koji nisu zaposleni kod bilo kog nosioca visokog obrazovanja na Kosovu. Ovaj odbor će se zvati Državni Savet za kvalitet KAA. Njegove članove ratifikuje Skupština. Odluke ili preporuke u vezi akreditacije donosi Savet većinom glasova svojih članova. Savet izveštava godišnje Ministarstvo i Skupštinu o svojim aktivnostima o akreditaciji i o adekvatnosti prateće infrastrukture koju ima na raspolaganju. 5. Ako više od jedne

trećine članova odbora bude zamenjeno iz bilo kog razloga u roku od godinu dana, Ministarstvo će podneti izveštaj Skupštini.

Dakle, nije definisano da li će se održati proces konkurisanja za Bord, u kojim slučajevima mogu biti razrešeni, dakle razrešavanje mora biti jasno i razumljivo a ne kao što se navodi iz bilo kojeg razloga. AU na snazi br. 06/2018 za DSK su opisane osnovni kriterijumi za domaće, ali nije definisana procedura za izbor međunarodnih članova DSK-a.

Ispunjavanje evropskih standarda osiguranja kvaliteta (ESG)

Prema Evropskim standardima i smernicama za Obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju (ESG), koje KAA mora ispuniti kako bi bila deo evropskih i međunarodnih mehanizama visokog obrazovanja, odnosno standarda 3.2 i 3.3, zahtevaju da *"agencije treba da imaju dokazanu pravnu osnovu i formalno da budu priznate kao agencije za obezbeđivanje kvaliteta"* (3.2) kao i da *"agencije treba da budu nezavisne i da deluju autonomno. Oni treba da imaju potpunu odgovornost za svoje postupke i odluke / ishode tih aktivnosti bez intervencije trećih strana"* (3.3). *Prema ovo poslednjem, biti nezavistan smatra se agencija koja ima:*

- Organizaciona nezavisnost koja se dokazuje službenom dokumentacijom (npr. Instrumenti upravljanja, zakonodavni akti ili statuti organizacije) koji određuju nezavisnost rada agencije od trećih strana, kao i ustanove visokog obrazovanja, vlade i drugih interesnih organizacije;
- operativna nezavisnost: definisanje i implementacija agencijskih procedura i metode rada agencije kao i izbor spoljnih stručnjaka treba se obavljati u nezavisnom obliku od treće strane kao što su institucije visokog obrazovanja, vlade i druge zainteresovane strane;
- Nezavisnost formalnih odluka / rezultata: Dok stručnjaci iz zainteresovanih strana, a posebno studenti, učestvuju u procesima osiguranje kvaliteta, agencije moraju biti nezavisne i da deluju autonomno. Oni bi trebale imati potpunu odgovornost za svoje postupke i odluke / rezultate bez uticaja treće strane.

Ako se ova dva standarda detaljno analiziraju, možemo reći da Kosovska agencija za akreditaciju (KAA) trenutno nije potpuno nezavisna niti sa stanovišta organizacionog, operacionim a niti sa stanovišta nezavisnosti i njene operativnosti kao autonomne agencije. Kao deo civilne službe kao nezavisni podprograma u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije, KAA nije potpuno nezavisna od vrši organizovanje svoje unutrašnje organizacije u skladu sa svojim potrebama. Neke procedure KAA koje se odnose na aktivnosti direktora zavise od odobrenja MONT-a ili drugih relevantnih ministarstava u smislu povećanja ili promene pozicija unutar agencije, kao i opisa radnih mesta službenika KAA-e.

Što se tiče operativne nezavisnosti, KAA je prema Zakonu o visokom obrazovanju na Kosovu nezavisna u izradi svojih politika u skladu s evropskim standardima, ali u većini slučajeva rješavanje nekih važnih pitanja za proces akreditacije reguliše se opštim zakonima i stoga se ne primjenjuju odredbe Administrativne uredbe za akreditaciju spram opštih zakona. KAA je obavezna da određenu metodologiju prilagodi u skladu sa opštim zakonskim odredbama koje u određenim slučajevima ozbiljno ozbiljno utiču na kvalitet procene procesa akreditacije.

Nedavno je KAA posvetila veliki značaj KAAdemskom osoblju, osiguravajući da je broj KAAdemskog osoblja je u potpunosti u skladu sa brojem studijskih programa koje pružaju relevantne IVO. Zbog nedostatka lokalnog KAAdemskog osoblja, privatne IVO angažovale su veliki broj državljana Albanije i Makedonije koji su, uprkos redovnim angažmanima na matičnim univerzitetima, izjasnili su se redovnim i u privatnim institucijama visokog obrazovanja na Kosovu. Angažovanje profesora iz region je dodatna vrijednost za sistem visokog obrazovanja na Kosovu, obzirom da to doprinosi da se albanska govorna područja približavaju jednoj drugom u smislu razmene dobrih KAAdemskih iskustava. Ali, ni u kom slučaju takva lica se ne mogu uzeti u smatrati za procenu i akreditacije, s obzirom da KAA traži od IVO da minimalno ispunjavaju što se tiče KAAdemskog osoblja. Ispunjavanje minimalnih kriterijuma ne bi trebalo u potpunosti da zavisi od regionalnog osoblja, jer je evidentno da su isti redovno angažovani na njihovim matičnim univerzitetima. KAA je kroz proces dvostruke verifikacije postavila neke standarde i zahtjeve u odnosu njihovog angažmana na Kosovu. Kao što je pitanje zapošljavanja, koje se u nekim slučajevima smatra zaposlenjem, reguliše opštim zakonom o radu i zakon o strancima dovodi do probleme u vezi redovnim zapošljavanjem stranih državljana. Prema tome, važeći propisi nemaju jasne kriterijume, tako da će ovo biti rešeno u ovom koncept dokumentu kao osnov za donošenje Zakona o KAA. Ako KAA uspostavi jasne kriterijume kroz ovaj zakon što se tiče pitanje angažovanja akademskog osoblja, bez prerasuda o stranim državljanima, ali za koji tvrdi da to osoblje stvarno radi na Kosovu, veliki broj prepreka će biti uklonjene i shodno tome KAA bi povratila poverenje prema privatnim IVO.

Isključenje Kosova iz EQAR

Važnost da budete potpuno nezavisni u donošenju odluka, kao i u aktivnostima agencije je od vitalnog značaja za Kosovo ako naša zemlja teži da bude deo evropskih mehanizama za obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju. Upravo je otpuštanje menadžmenta KAA i SOK razlog što je 2018. godine Kosovo isključeno iz Evropskog registra za obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju (EQAR), najvažniji mehanizam Evropske komisije za visoko obrazovanje. EQAR nije mogao utvrditi bilo kakvo opravdano opravdanje za odluku o raspuštanju Borda KAA i stoga je zaključeno da KAA ne deluje nezavisno. Isključivanje Kosova iz EQAR-a je varaćanje nazad nekoliko godina KAA kao i predstavlja ozbiljnu prepreku u KAAdemskoj mobilnosti, priznavanju kvalifikacija kao i drugim važnim aspektima u Evropskoj zoni visokog obrazovanja. Sa druge strane, drugi evropski mehanizam za osiguranje kvaliteta, jednako važan za Kosovo, ENQA, tražila je da se KAA kao članica bude stavljena pod nadzor i organizoval je ranu procenu za KAA, upravo zbog nezavisnosti KAA. Uprkos nedavnim ozbiljnim ozbiljnim naporima koje su urađene da se dokaže pred međunarodnim faktorima nakon isključivanja iz EQAR-a sa

Kosova, preduzeti ozbiljni koraci u pravcu povratka imidža KAA-a, kao i stabilizacije glavnih procesa KAA-e za ovi mehanizmi je od vitalnog značaja da domaći faktori na Kosovu da uspostave zakonsku osnovu KAA, ako KAA želi da bude deo ovih mehanizama. septembra meseca 2018, MONT je posetila visoka evropska delegacija, odnosno lideri EQAR-a, s ciljem informisanja o koracima koje je oreduzeo MONT za "obnovu" nezavisnost KAA kao i njihove napore da ga ponovo vrata KAA u EQAR kao agencija koja posluje u skladu sa ESG. Predstavnici EQAR-a su saznali za izradu administrativne uredbe od strane MONT-a za izbor članova DSK-a, tim povodom oni su naglasili važnost transformisanja ovih odredbi u zakon, tako da te odredbe obezbede održivu nezavisnosti KAA-a. Oni su naglasili da su dva pitanja od ključnog značaja za novi pravni okvir: transparentan proces prilikom nominovanje članova DSK-a, kao i strogi uslovi za razrešenje članova DSK. Ovi stavovi predstavnika EQAR-a objavljuju se u obliku javnog saopštenja na web stranici EQAR-a, što jasno pokazuje da jedini način da se Kosovo ponovo vrati u EQAR i održava svoje članstvo u ENQA-u jeste stvaranje nove pravne osnove, sa naglaskom na obezbeđuje nezavisnosti KAA.

Povećanje osoblja KAA potrebno za ispunjavanje misije KAA

Kosovska agencija za akreditaciju (KAA) broji veoma malo osoblje u poređenju sa važnošću mandata u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju sa oko 13 pozicija od koje su popunjene 5 (2 žene i 3 muškarca) koje se suočavaju sa oko 32 institucije visokog obrazovanja i oko 358 programa. Sistem visokog obrazovanja zabeležio je najveći rast u posljednjoj deceniji, iako su poslednje dve godine došlo je do zatvaranja nekoliko privatne institucije visokog obrazovanja zbog neispunjavanja kriterijuma kvaliteta. Bez obzira na to, odgovornosti KAA u odnosu na veliki broj institucija su veoma veike upoređenju sa brojem administrativnog osoblja u Agenciji.

Sistem obezbeđivanje kvaliteta na Kosovu se svakodnevno sve više se razvija. Pored procene i akreditacije, KAA je izradila standarde za monitoring ESG 2015. Implementacija procesa monitoringa nužno povećava kvalitet rada KAA, ali s druge strane zahteva veći broj osoblja koje efikasno odgovara velikom broj institucija visokog obrazovanja. Proces monitoringa je komplementarni deo procesa akreditacije, imajući u vidu broj preporuka ili uslova koji se daju tokom procene i akreditacije. Veoma je važno da se ova dva procesa efikasno primenjuju kako bi misija KAA bila u potpunosti ispunjena, a time i da se poveća kvalitet institucija visokog obrazovanja na Kosovu. Sa postojećom situacijom, nemoguće je ostvariti tKAAv proces, s obzirom da trenutni broj službenika KAA ne zadovoljava ni potrebe procesa procene i akreditacije. S druge strane, obezbeđivanje kvaliteta na Kosovu je relativno novo pitanje i nema dovoljnokadra koji bi mogao da se potencijalno ukljući u KAA. Sadašnji kadar sa iskustvom u obezbeđivanju kvaliteta je više uključen u institucijama visokog obrazovanja, dijelom i kao KAA demsko osoblje. Sadašnji zahtevi za zapošljavanje u KAA zahtevaju radno iskustvo, poznavanje engleskog jezika i znanje na polju obezbeđivanje kvaliteta, kriterijumi koji u odnosu sa mesečnom nadoknadom obehtrabruju profesionalne iiskusne ljude od angažovanja u KAA. Ograničeni ljudski resursi u KAA je identifikovano kao problematično i u izveštaju eksterne procene KAA od strane ENQA u 2014.godine, i potencijalno pitanje ovo pitanje ponovo će se rešavati prilikom ponovne procene KAA-e 2019 godine. Povećanje broja osoblja KAA, sa adekvatnim i profesionalnim osobama,

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

pozitivno bi služio na očuvanje članstva Kosova u ENQA-u. KAA je sastavila svoj Izveštaj o samoocenjivanju u skladu sa uputstvima ENQA za eksternu procenu i to dostavila Sekretarijatu ENQA. Ovaj izvještaj je izradila radna grupa eksperata za visoko obrazovanje i obezbeđivanje kvaliteta, uključujući članove DSK, KAA, domaće i strane stručnjake finansiranih iz projekat HERAS. Ovaj izvještaj pre nego što je bio dostavljen ENQA-u dat je na javnu raspravu svim relevantnim akterima, a dana 19. novembra je razmotreno na radionici nakojoj su učestvovali svi relevantni akteri, uključujući IVO, predstavnike EU i donatori, studenti , civilno društvo itd.

Figura2: Relevantni dokumenti politike, zakoni i podzakonski akti

dokument o politici, zakon ili podzakonski akt	Veza se politikom ili planski dokument preko Internet ili pravnih KAATA u Službenom glasniku	Državna (e) institucija (e) odgovorna (e) za implementaciju	Uloga i dužnosti institucije (institucija)

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

<p>Administrativna uredba br.11/2004 dat.16.02.2004</p>	<p>https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=7201</p>	<p>MON T/KA A</p>	<p>Administrativna uredba br.11/2004 dat.16.02.2004</p>
<p>Zakon o visokom obrazovanju 04/L-037</p>	<p>Službeni glasnik Republike Kosova: br.14/2011, dat.09.09.2011</p>	<p>MON T IVO KAA</p>	<p>Član 5 određuje da svaka IVO može podnijeti zahtev za licenciranje nakon akreditacije.</p> <p>MONT je odgovorno telo za izradu pravnih akata i njihovo sprovođenje.</p> <p>IVO su odgovorna da rade samo ako suakreditovane i licencirane</p> <p>KAA je odgovorna za institucionalne akreditacije i studijske programe.</p>
<p>Administrativna uredba o Akreditaciji institucija visokog obrazovanja br. 9 dat.02.08.2017</p>	<p>www.masht.rks-gov.net</p>	<p>MON T KAA/ DSK IVO</p>	<p>Akreditacija IVO</p> <p>MONT je organ i regulator, koji odgovoran za donošenje podzakonskih akata za KAA.</p> <p>KAA / DSK primenjuje principe, kriterijume i standarde ovog AU tokom procesa akreditacije.</p> <p>IVO su obavezna da poštuju i sprovode ovu AU prilikom akreditacije, re-akreditacije Institucije i programa.</p>
<p>Administrativna uredba o akreditaciji institucija visokog obrazovanja Br. 15/2018 dat. 28.09.2018</p>	<p>Službeni glasnik Republike Kosova Br.15/2018 dat. 05.10.2018 (Prvi i drugi deo)</p>	<p>MON T KAA IVO</p>	<p>Regulisanje i sprovođenje pravnih KAAta (MONT) Određivanje jasnih kriterijuma za akreditaciju (MONT i KAA). Prijem / procena i procedure za apliciranje IVO (MONT, KAA). Vremenski rokovi (MONT i KAA) Imenovanje Državnog saveta za kvalitet - Uloga i nadležnosti (MONT i KAA) Aplikacija za akreditaciju IVO na osnovu kriterijuma utvrđenim u ovoj AU. Procedure žalbe Donošenje odluka (KAA) (DSK / KAA)</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

			<p>MONT je organ i regulator, odgovoran za donošenje podzakonskih akata za KAA.</p> <p>KAA primenjuje principe, kriterijume i standarde ovog AU tokom procesa akreditacije u skladu sa evropskim standardima (ESG).</p> <p>Visoke školske ustanove su obavezna da poštuju i sprovode ovo AU prilikom akreditacije, re-akreditacije Institucije i programa.</p>
<p>Administrativna uredba o izmeni i dopuni AU br.15 / 2018 od dana 28.09.2018. godine o akreditaciji institucija visokog obrazovanja Br.16 / 2018 Datum 02.11.2018</p>	<p>WWW. masht.rks-gov.net</p>	<p>MON T KAA /DSK/ IVO</p>	<p>MONT je organ i regulator, odgovoran za izradu podzakonskih akata za KAA.</p> <p>KAA / DSK primenjuje principe, kriterijume i standarde ovog AU tokom procesa akreditacije.</p> <p>Visoko školske ustanove su obavezna da poštuju i sprovode ovu AU prilikom akreditacije, re-akreditacije Institucije i programa.</p>
<p>Administrativna uredba o kriterijumima i procedurama za imenovanje članova Državnog saveta za kvalitet Kosovske Agencije za akreditaciju Br.06 / 2018 DA.07.05.2018</p>	<p>WWW. masht.rks-gov.net</p>	<p>MON T KAA/ DSK IVO Skupšt ina</p>	<p>Uloga DSK, , imenovanju, itd.</p> <p>MONT je organ i regulator ,odgovoran za donošenje podzakonskih akata za DSK i predlaganje članova DSK.</p> <p>DSK je telo koje donosi odluke u KAA.</p> <p>KAA vrši akreditaciju IVO-a na osnovu odluka DSK-a.</p> <p>IVO donose odluke u vezi proces akreditacije od strane KAA / DSK.</p> <p>Skupština daje odobrenje za članove u DSK-a</p>
<p>Administrativna uredba o</p>	<p>WWW. masht.rks-gov.net</p>	<p>ENIC/ NARI C</p>	<p>Priznavanje diploma stečenih u inostranstvu odnosi se na kredibilne organe za akreditaciju ili druge u</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

<p>Principima i procedurama za priznavanje diploma, stepena i kvalifikacija viših profesionalnih i univerzitetskih škola stečenih izvan Republike Kosovo Br.12 / 2018 Dt.10.09.2018</p>		<p>MON T IVO Zaposl eni</p>	<p>cilju priznavanja diploma iz inostranstva za korištenje / zapošljavanje u Republici Kosovo.</p> <p>MONT je organ i regulator, koji je odgovoran za donošenje podzakonskih akata kojima se reguliše priznavanje / ekvivalentnost studija stečenih u inostranstvu.</p> <p>ENIC / NARIC kancelarija u MONT-u koja je odgovorna za primenu, primenjivog zakonodavstva i komuniciranjem sa nadležnim kancelarijama zemalja u kojima su studije završene, vrši priznavanje / ekvivalentnost studija IVO akreditovanim i licenciranim priznatim od strane zemlje porekla.</p> <p>IVO mogu zaposliti osoblje kao strane državljane samo ako su nostrifikovali svoje studije u MONT-u.</p> <p>Svi oni koji su dobili akademske diplome da bi bili deo akademskog osoblja trebali bi podneti zahtev za priznavanje / ekvivalentnost svojih studija u MONT-u cilju zapošljavanja.</p>
<p>Standardi i smernice za obezbeđivanje kvaliteta u evropskoj zoni visokog obrazovanja ESG 2015</p>	<p>https://enqa.eu/indirme/esg/ESG%20in%20Albanian_by%20KAA.pdf</p> <p>https://enqa.eu/index.php/home/esg/</p>		<p>KAA primjenjuje ove standarde koje su odobrili ministri odgovorni za visoko obrazovanje (EHEA), i određene agencije naveden u: ENQA i u saradnji sa ESU, EURASHE, EUA, EQAR, CEENKA</p>
<p>Administrativna uredba za sistem menadžiranje informacija u visokom obrazovanju (SMIVO) br.13 / 2018 Datum 21.09.2018</p>	<p>WWW.masht.rks-gov.net</p>	<p>MON T IVO</p>	<p>Sve IVO moraju registrovati podatke u elektronskom sistemu SMIVO koji menadžira MONT. Sistem je povezan sa odlukama KAA za IVO / njihove programe, broj studenata, akademskog i drugog osoblja.</p> <p>Takođe se odnosi na verifikaciju studentskih dokumenata za upotrebu u inostranstvu.</p> <p>MONT je organ i regulator koji je odgovoran za donošenje podzakonskih akata za regulisanje SMIVO sistema, koji obavezuje sve IVO da registruju potrebne podatke i da izveštavaju u skladu sa ovim AU.</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

			IVO su obavezna da registruju potrebne podatke (studente, osoblje, programe, itd.) u ovoj elektronskoj platformi i da dostave registre o studentima u fizičkoj kopiji MONT-u u skladu sa rokovima navedenim u ovom AU i samo za važeće akreditovane programe.
Strateški plan obrazovanja u Republici Kosovo 2017-2022 Akcioni plan strateškog plana 2017-2022 SPOK	WWW. masht.rks-gov.net	MON T, KAA, IVO	MONT u saradnji sa institucijama visokog obrazovanja KAA ima za cilj i odgovoran u postizanju ciljeva utvrđenim u ovoj strategiji. MONT, IVO su odgovorne za obavljanje aktivnosti prema akcionom planu
Strateški prioriteti (PSOK 2017-2022)	WWW. masht.rks-gov.net	MON T, IVO, KAA	Objektiv 7 ("Visoko obrazovanje"). U tom cilju, fokus je na spoljnom obezbeđivanju kvaliteta koji se postiže uz podršku KAA i primeni sistema Rezultat 7.3: Mehanizmi za obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju su potpuno funkcionalni 7.3.1. Razvoj i proširenje ljudske i finansijske kapacitete KAA za implementaciju evropskih standarda i smernica za obezbeđivanje kvaliteta u Evropskoj zoni visokog obrazovanja. 7.6.4. Pregled postojećih studijskih programa
Strateški plan 2016 -2020	https://enqa.eu/index.php/about-enqa/strategic-plan-2016-2020/ Dat.17 aprill 2015	ENQA i sve institucije koje su članice ENQA	Odobren od Generalne skupštine ENQA. Vizija evropske zone za visoko obrazovanje je da studenti imaju pristup kvalitetnom obrazovanju i uglednim i prihvaćenim kvalifikacijama u zemlji i izvan nje.
Preporuke ENQA za ministre odgovorne za visoko obrazovanje	https://enqa.eu/wp-content/uploads/2018/05/ENQA_message_Paris_2018.pdf https://enqa.eu/wp-content/uploads/2015/04/EN	ENQA	Uloga MONT-a i KAA je dopuna i poboljšanje zakonodavstva, standarda i drugo zasnovano na zahtevima i preporukama i međunarodnih partnera

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	QA report Yerevan 2015.pdf		
Evropski pristup za obezbeđivanje kvaliteta za zajedničke programe	https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/European_Approach_QA_of_Joint_Program_mesv1_0-2015.pdf odobrili ministri odgovorni za evropsku zonu visokog obrazovanja (EHEA) https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/EQAR_Statutes_ENv3_0-2017.pdf	EQAR , ENQA ,ESU, EUA, EURA SHE,C EENK A	Pravila uspostavljena za zajedničke programe i implementaciju ESG standarda za sve institucije visokog obrazovanja. KAA posluje na osnovu važećih zakonskih odredbi i ESG standarda postavljenih evropskim mehanizmima za osiguranje kvaliteta. IVO tokom procesa akreditacije moraju ispuniti ove standarde.
Nacionalna strategija za razvoj 2016-2021	http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Strategija_Kombetare_per_Zhvillim_2016-2021_Shqip.pdf , Janar 2016-	Kancelarija premijera, kosovske institucije	Povezivanje obrazovnog sistema sa tržištem rada kao prioriteta vlade u kojoj se fokus odnosi na obrazovne programe i definisanje prioriternih oblasti
Zakon o opštem administrativnom postupku	www.map.rks-gov.net	MJU	Veza između ova dve oblasti postoji zato što je i KAA takođe obavezna da poštuje sve žalbene postupke i organe koji se bave razmatranjem žalbi, kao i zakonske rokove za podnošenje žalbi kao i izdate administrativne akte.
Zakon br. 06 / I-113 o organizaciji i funkcionisanju administrativne uprave i nezavisnih agencija	www.map.rks-gov.net	MJU	Članovi 22-26 i 51-55 u kojima je definisano osnivanje, organizacija i funkcionisanje agencija.
Zadkon 06/L-114 o državnim službenicima	www.map.rks-gov.net	MJU	Imajući u vidu da su zaposleni u Kosovskoj agenciji za akreditaciju u kategoriji državnih službenika, članovi 2 i od 31-67 Zakona o javnim službenicima ova dva područja su međusobno povezana jer su

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

			prava, obaveze i odgovornosti službenika AKA regulisana Zakonom o javnim službenicima.
Zakon o platama u javnom sektoru	www. map.rks-gov.net	MJU	Imajući u vidu da je Kosovska agencija za akreditaciju je u okviru javni sektor, međusobna veza između ove dve oblasti postoji u ostvarivanju pravo na platu i dodacima na osnovice plate stranicama i dopunama osnovne plate.
Preporuke Skupštine za MONT	www. Skupština Republike Kosovo	Skupština Republike Kosovo	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Zakonodavstvo VI

Skupština Republik Kosova

Na osnovu člana 65.9 Ustava Republike Kosova i član 52 Poslovnika Skupštine nakon održane Parlamentarne rasprave održanoj na plenarnoj seansi, održanoj dana 7 marta 2018, na zahtev PG SO i usklađivanje teksta sa PG DSK, PG AKK i PG „Nisma“ izdaju sledeće:

P R E P O R U K E

1. U žalbenom roku da budu preduzete sve potrebne aktivnosti radi vraćanje KAA kao redovnog člana u EQAR.
2. Ministar da podnese izveštaj Skupštini za:
 - a. Razlog raspuštanje Borda iznoseći informacije o Funkcionalnoj komisiji (izveštavanje izas zatvorena vrata, kaoj je to potrebno),
 - b. U vezi aktivnosti koje su preduzete prema bivšim članovima Borda povodom predpostavljenog prekršaja koje su mogli oni da učine.
3. Ministar da povuče iz Skupštine za verifikaciju predlog-odluke za članove Borda.
4. U roku od (7) dana, radna grupa sastavljena od svih strana (eksperti u obrazovanje, predstavnici Ministarstva, predstavnici organizacija koje vrše monitoring rad u visoko obrazovanje i drugi) da pripremi Administrativno uputstvo koje će usvojiti ministar, kojim će se utvrditi kriterijumi i transparentne procedure za odabir članove Borda.
5. Na osnovu ovog Administrativngo uputstva, spisak članove Borda da se procesuirau Skupštini na usvajanje.
6. Skupština je obavezna da u roku od deset (10) dana od dana dostavljanje predlog-odluke da Vladi uvrsti u dnevni red za plenarnu sednicu za usvajanje.
7. Skupština preporučuje ministru da započne izradu novi predlog-zakona za akreditaciju institucija visokog obrazovanja, koji će obezbećivati autonomnost Agenciji.

Br.06-DO-485

Priština, 07.03.2018

Predsednik Skupštine
Kadri Veseli

Preporuke dostaviti:

- Skupštini Republike Kosova
- MONT-u
- Parlamentarnim grupama i
- Arhivi Skupštine

Figura3: Stablo problema, koje predstavlja glavni problem, njegovi uzroci i efekti

Glavni problemi	Institucionalna nestabilnost KAA u odnosu na dužnosti i odgovornosti za ostvarivanje svoje misije i osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju
Razlozi	<ul style="list-style-type: none">Česta promjena podzakonskihIntervenisanje u menadžment KAAAČeste promene menadžmenta KAANedostatak ljudskih resursaNedostatak prostora KAANeostvarivanje proces odgovarajućeg nadgledanja u nedostatku finansijskih sredstava i ljudskih resursaIsključenje Kosova iz EQAR-a kao posledica kršenja njene nezavisnostiNedostatak zakona KAANedovoljan budžetNedostatak usklađivanja procesa akreditacije sa procesom licenciranja IVONedostatak profilizacije IVO
Efekti	<p>Česta promena UAdministrativnih uredbi za akreditaciju stvara neizvesnost i nesigurnost među institucijama visokog obrazovanja i ne doprinosi održivom razvoju sistema visokog obrazovanja.</p> <p>Nedostatak posebnog zakona o određenim slučajevima krši operativnu nezavisnost i u donošenje odluke Državnog saveta za kvalitet koji je u poslednje vreme postalo od životnog značaja za Kosovo u odnosu na evropskim mehanizama za obezbeđivanje kvaliteta (ENQA, EQAR, CENKA).</p> <p>Ograničeni ljudski, finansijski i infrastrukturni resursi KAA otežavaju potpunu realizaciju misije KAA i čine upitnim kvalitet procesa za obezbeđivanje kvalitet.</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Nedostatak posebnog zakona sprečava KAA da odredi svoju metodologiju koja odgovara specifičnim karakteristikama procene, akreditacije i monitoring .

Figura4: Pregled zainteresovanih strana na osnovu definisanje problema

Ime zainteresovane stranke	Uzrok-ci sa kojim je strana povezana	Efekat-ti sa kojim je strana povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom (uzrocima) ili efektom (efektima)
Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije Republike Kosovo (MONT)	Jasno nedefinisanje zakonodavstva rezultira na nepouzdanim institucijama/programima visokog obrazovanja za nastavak studija, tržište rada u zemlji i inostranstvu i nemogućnosti za KAA demsku mobilnost. Političko intervenisanje interesnih grupa.	Nejasno definisanje pravnih KAA ta može rezultirati na neadekvatne odluke sa posledicama za obrazovni sistem. Velika mogućnost suočavanja pokretanja žalbenih postupKAA od strane oštećenih lica koje može imati visoke finansijske troškove.	MONT je odgovoran za izradu zakonodavstva i kreiranje politike za ceo obrazovni sistem u Republici Kosovo i povezan je sa svim interesnim stranama kao što su studenti, institucije visokog obrazovanja, lokalne i međunarodne institucije i organizacije i drugi.
Kosovska agencija za akreditaciju (KAA)	Prema Zakonu o visokom obrazovanju i AU za akreditaciju, KAA je nosilac procesa akreditacije na institucionalnom nivou i studijskih programa IVO-a	Pravilno nedefinisanje procedura i čestih izmena podzakonskih KAA ta izazvalo je pravne posledice za KAA, u do te mere da IVO pokreću sudske	KAA obavlja proces akreditacije na osnovu Zakona o visokom obrazovanju i AU o akreditaciji

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

		postupke povodom ova pitanja	
Institucije visokog obrazovanja (IVO)	Nedostatak potpune nezavisnosti KAA od politike, a što utičuće na zahteve podnesene od strane IVO za akreditaciju i povećanje efikasnosti i efektivnost rada KAA u razmatranju zahteva za akreditaciju, kao i žalbe na odluku KAA	Efekat-ti s kojim se stranka povezuje su sledeći: 1. Ponovljena pravna infrastruktura koja osigurava da će KAA donositi nezavisno odluke prilikom pregleda aplikacije IVO-a. 2. Sprovođenje uspostavljene pravne procedure prilikom razmatranja žalbi IVO-a Komisiji za žalbe u KAA	IVO su implicirani su razlozima, efekti KD KAA jer su obavezni da u zakonskim rokovima apliciraju za akreditaciju i upotrebom pravo da zahtevaju od KAA kao Institucija koja je članica ENQA i EQAR da donosi odluke u propisanim zakonskim rokovima kao nezavisno organ, jer ova institucija direktno je pod nadzor ove organizacije dali svojim radom ispunjava ESG ili ne.
Građani Republike Kosova	Neusklađivanje akreditovanih programa sa potrebama tržišta rada	Priprema osoblja ne usklađeno sa potrebama tržišta rada	Građanima kao poreskim obveznicima se ne nudi dovoljno kvalitativno obrazovanje.
Studenti	Neusklađenost sadržaja akreditovanih programa s njihovom praktičnom primenom Odnos učenika - nastavnik na neusklađivanje potrebe	Nedostatak adekvatnog kvaliteta studije Nedostatak kvalitet u nastavi	Nemogućnost pristupa tržištu rada Ograničena dostignuće nadležnosti
Međunarodne Institucije	Nedostatak potpune nezavisnosti KAA od politike, a što utičuće na zahteva i uslova podnetih od međunarodnih instituta	Delimična pravna infrastruktura koja krši puno članstvo KAA u međunarodnim organizacijama	KAA je član ENQA i EQAR i direktno su pod nadzor ovih organizacija dali svojim radom ispunjava ESG ili ne

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Skupština	Nedostatak potrebnih informacija za oblast delovanja KAA	Nedostatak potrebnih informacija za oblast delovanja KAA	Skupština daje mandata DSK-a i periodično nadgleda rad DSK-a.
Biznisi	Nedostatak kriterija funkcionalizacije industrijskih bordova	Neadekvatno planiranje profila	Nedostatak pravne infrastrukture koja utvrđuje jasne kriterijume za imenovanje industrijskih bordova ne odražava potrebu preduzeća za izradu studijske programe

Poglavlje 2: Objektivni

Figura5: Relevantni vladini objektivni

Relevantni objektivni	Naziv relevantnog dokumenta planiranja (izvor)
Strateški objektivni	
1. Obezbeđivanje kvaliteta u IVO kako bi utvrđene institucije igrale važnu ulogu u razvoju i nadgledanju procesa akreditacije u svim IVO;	<p>Zakon o visokom obrazovanju br.04/L-037 i objavljen dana.09.09.2011 https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2761</p> <p>Strateški plan obrazovanja 2017-2021</p> <p>Strateški objektiv / OS 3: Obezbeđivanje kvaliteta Razvoj funkcionalnog sistema za obezbeđivanje kvaliteta, u skladu sa međunarodnim standardima.</p> <p>Strateški objektiv / OS 7: Visoko obrazovanje Povećanje kvaliteta i konkurentnosti visokog obrazovanja kroz podsticaj usavršavanje u nastavi, naučna istraživanja, umjetničkom</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>stvaralaštvu, inovacijama i internacionalizaciji.</p> <p>Rezultat 7.3: Mehanizmi za obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju su potpuno funkcionalni 7.3.1. Razvoj i proširiti ljudskog i finansijske kapacitete KAA za implementaciju evropskih standarda i smjernica za obezbeđivanje kvaliteta u Evropskoj zoni visokog obrazovanja.</p> <p>https://masht.rks.gov.net/uploads/2017/02/20161006-psak-2017-2021_1.pdf</p> <p>AU o SMIVO</p> <p>Strateški plan za obrazovanje 2017- 2021 (Kancelarija za obezbeđivanje kvalitet)</p>
<p>2. Obezbeđivanje zakonske infrastrukture koja će omogućiti da se proces akreditacije administrira nezavisno i autonomno, tako da određene institucije imaju punu odgovornost za svoje procese, menadžiranja i odluke.</p>	<p>Relevantni dokumenti za planiranje su:</p> <p>Zakon o visokom obrazovanju br. 04 / L-037 objavljen 09.09.2011</p> <p>Zakon koji će se izraditi za KAA</p> <p>Administrativno uputstvokoje će proizići iz Zakona o KAA</p> <p>Strateški plan obrazovanja 2017-2021</p>
<p>3. Puna institucionalna nezavisnost KAA u donošenju odluka, kao i ispunjavanje obaveza i odgovornosti efikasno i efektivno u rokovima utvrđenim zakonodavstvom.</p>	<p>Strateški plan za obrazovanje 2017-2021</p> <p>Preporuka skupštine</p> <p>ENQA, EQAR</p> <p>Uredba DSK</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

4. Monitoring rada IVO za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Odluke o akreditaciji u utvrđenim rokovima za monitoring.	Zakon o visokom obrazovanju br. 04 / L-037 objavljen 09.09.2011 Zakon koji se planira izraditi za KAA Administrativne uredbe koje će proizići iz Zakon o KAA Strateški plana za obrazovanje 2017-2021
---	--

Poglavlje 3: Opcije

Opcije koje se mogu predstaviti bile bi: 1. Opcija bez nikakve promene; 2. opcija regulisanje sa posebnim zakonom o funkcionisanju KAA i 3. Opcija za promenu postojeće situacije.

Prva opcija (opcija bez nikakve promene) Ova opcija ne mijenja postojeće stanje, jer je loša situacija, primorala kompetentne mehanizme (Skupština kroz Rezoluciju) da razmišlja o unapređenju statusa KAA.

Druga opcija uređivanje sa posebnim zakonskom o funkcionisanju KAA-a je najbolji način za obezbeđivanje potpune nezavisnosti KAA, stvaranje pravne stabilnosti (izbegavajući mogućnost da se kontinuiranog menjaju AU za akreditaciju) i odobrenje nove funkcionalne strukture KAA. Zasnvano na principu pravde, koju poseban zakon isključuje opšti zakon, regulisanjem ovog pitanja posebnim zakonom biće postavljeni kriterijumi i procedure, kojim bi se omogućilo KAA da se bavi mnogim problemima sa kojima se do sada suočava u svom radu, da pruži zaslužena rešenja posebnim zakonom, kao što je pitanje akademsko osoblje koji nisu državljani Republike Kosova, itd. Praktično, kako bi se osigurala nezavisnost, stabilnost i profesionalnost, pitanje KAA bi trebalo biti regulisano posebnim zakonom, tim povodom će se obezbediti povećane kvaliteta.

Treća opcija za promenu postojeće situacije (izmena Zakona o visokom obrazovanju); Čak i ako bi bilo moguće promeniti Zakon o visokom obrazovanju i dopuniti deom za KAA, nije praktično da se ovim zakonom definiše funkcionisanje nezavisnih agencija kao što se tvrdi da bude KAA. Pored toga, pravni status KAA nije u skladu sa zahtevima i kriterijumima međunarodnih mehanizama čiji deo i KAA, s toga se zahtevaju promene u pogledu unapređenja položaja ove institucije a ne njene degradacije.

Promena pristupa primene postojećeg zakonodavstva na aktore kao što su KAA, MONT i svi ostali, ili povećanje broja osoblja, zahtevajući od Vlade / Ministarstva finansija i Javne Uprave da shvati potrebu za jačanjem ljudskih resursa u KAA i povećanju novčanog iznosa budžeta, ali to nije dovoljna, prihvatljiva opcija za rešavanje problema, jer ne pruža glavnu svihu nezavisnosti KAA. Stoga se preporučuje 2-ga opcija za donošenje zakona o KAA, kao što smo ranije naznačili gore navedenim problemima, gdje česte izmjene i dopune podzakonskih akata dovode do poteškoća o implementacij političkog koncepta. Takođe izaziva konfuziju sa IAL-om donosi akata i izmene I dopune u skladu sa zahtevima za akreditaciju i sprovođenje ovih akata u praksi, obzirom da svaka izmena izaziva pravne posledice proceduama koje odvija KAA..

Poglavlje 3.1: Opcija bez nikakve promene

Ova opcija ne menja postojeće stanje. Proces akreditacije kao odvojeni proces od licenciranja IVO na Kosovu započeo je 2009. godine osnivanjem KAA za akreditaciju. SvKAA IVO prema važećem zakonu o VO i podzakonskim aktima, sve IVO podležu institucionalnoj i programskoj akreditaciji /reakreditaciji. Česte promene podzakonskih KAAta, česta intervenisanja u funkciji KAA stvorile su nestabilnost u KAA i svim IVO. Kao rezultat toga imamo i isključenje KAA iz EQAR-a. Takođe, nedostatak ljudskih resursa rezultiralo je stagnacijom obavljanje veoma važnog drugod segmenta za obezbeđivanje kvaliteta, kao što je monitorijg IVO. Veći deo funkcionisanja KAA je regulisan primarnim i sekundarnim zakonodavstvom na sledeći način:

Zakon o visokom obrazovanju br.2002 / 3, Zakon o visokom obrazovanju 04 / L-037, Administrativna uredba br.11 / 2004 dat.16.02.2004 - Osnivanje Kosovske agencije za akreditaciju, Administrativna uredba o kriterijumima i procedurama imenovanje članova Državnog saveta za kvalitet Kosovske agencije za akreditaciju br.06 / 2018Dt.07.05.2018, Administrativna uredba o izmeni i dopuni AU br.15 / 2018 od dana. 28.09.2018 godine o akreditaciji v institucija visokog obrazovanja. Br.16 / 2018 Datum 02.11.2018.

Prva opcija se ne vidi kao rešenje od strane međunarodnih partnera i Skupštine Republike Kosova, jer ne mijenja trenutnu situaciju.

Poglavlje 3.2: Opcija za poboljšanje implementacije i izvršavanja

Opcija za 'poboljšanje izvršenja i izvršavanja' je opcija koja se treba razmotriti u svakom Konceptnom dokumentu u skladu sa Priručnikom o izradi Koncept dokumente.

Zakonske i podzakonske odredbe nisu bile usaglašene međusobno i sa međunarodnim standardima koji regulišu delatnost KAA, stoga se predlaže da ima poseban zakon koji obezbeđuje pravo, efikasno i nezavisno funkcionisanje ove agencije. Ovaj zakon će obezbeđivati pravnu stabilnost, usvajanje nove organizacione strukture KAA, povećanje profesionalnih kapaciteta i efikasnost rada KAA u rješavanju funkcionalnih pitanja.

U pravnom aspektu, ovaj zakon bi regulisao funkcionisanje KAA i uspostavio okvir i u donošenje administrativnih KAAta, samo za pitanja koja ne bi bila definisana ovim zakonom. Kroz ovaj zakon, precizno bi se definisalo misija i oblast delovanja KAA u odnosi sa rdrugim institucijama u

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

cilju izbegavanja kolizije kako u pravnom aspektu kroz administrativne akte, takođe i u nadležnosti.

Ovim zakonom, KAA ima za cilj da odobri usvajanje nove organizacione strukture kako u cilju povećanje profesionalni kapaciteti koji će osigurati realizaciju misije KAA u svim segmentima u kojima KAA nije bila u mogućnosti da do sada u potpunosti zadovolji, kao što je komponenta monitoringa IVO.

Nejasno definisanje organizacione strukture je uticalo na efikasnost i neefikasno funkcionisanja KAA-a, kao i na stagnaciju u procesu potpunog monitoringa nakon akreditacije. Takođe, zakonske praznine u aktima koji su regulisali funkcionisanje Državnog saveta za kvaitete rezultirale su nejasnim kriterijumima u vezi procedure imenovanja i otpuštanja a što je to rezultiralo posledice u procesu akreditacije. Standardi i smernice (ESG 2015) ljudskih resursa kao standard se navode: Agencije treba da imaju adekvatna i odgovarajuće ljudska i finansijska sredstva za obavljanje njihovih poslova (vidi web stranicu https://enqa.eu/indirme/esg/ESG%20in%20Albanian_by%20KAA.pdf).

Agencije u regionu imaju veliki broj osoblja u poređenju sa brojem osoblja KAA na Kosovu, kao što je Hrvatska ima jednog člana za jednu instituciju, dok je KAA imala jednog člana osoblja za šest institucija, a to je takođe dovelo do teškoća za monitoring i nadgledanja IVO. Kao statistika za izveštaj o broju zaposlenih i institucija u drugim zemljama su:

Slovenija: osoblje: 32 - IVO: 50

Hrvatksa: osoblje: 45 - IVO: 50

Bugarska: osoblje: 34 - IVO: 50

Kosovo: osoblje: 5 - IVO: 32 (obrazloženje, KAA je imala 5 popunjene pozicije, i 8 ne popunjene zbog problem u regrutaciji osoblja). Do sada je KAA nekoliko puta otvorila konkurse za popunjavanje slobodnih radnih mesta, ali više puta bila prisiljena poništi konkurs u nedostatku ispunjavanja kriterija od strane kandidata. Drugi razlog koji se može spomenuti u vezi ne ispunjavanje slobodnih radnih mesta je činjenica da je KAA od novembra 2014. godine funkcionise sa vršiocem dužnosti direktora, činjenica zbog koje ne zavisi od KAA i čestih promena tih osoba kao vršiocem dužnosti direktora, učinilo je da se ovaj proces nikada ne završi. Razlog zbog čega je potreban veći broj osoblja potrebnog u nastavku predložene opcije je zbog toga što se novim zakonom jasno definiše i dozvoljava se predložene divizije, u tom slučaju administrativno osoblje treba biti odvojeno od profesionalno kako bi se povećala efikasnost u obavljanju aktivnosti u KAA bez potrebe da MONT odobrrava bilo koje zahteve u vezi budžeta i drugo. Predloženo osoblje bi direktno uticalo na poboljšanje kvaliteta dok bi bilo aktivno u praćenju i proceni IVO i saradnjujući sa relevantnim IVO.

Kosovo je do sad 20018 godine funkcionisalo sa veoma malim broj. (izvor: (<http://www.kecks.org/wp-content/uploads/2018/10/Ndikimi-i-procesit-t%C3%AB-akreditimit-n%C3%AB-SC-n%C3%AB-AL-n%C3%AB-Kosov%C3%AB-1.pdf>)

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Težnje za učlanivanje u Evropskoj zoni visokog obrazovanja i poštovanje evropskih standarda, kao i preporuka Skupštine za donošenje zakona i preporuke međunarodnih mehanizama su da KAA ima svoj zakon u kojem će biti utvrđeni svi kriteriji i standardi za podizanje i menadžiranje kvaliteta u AL.

Posebnim zakonom, teži se da cilj, objektivni i principi zakona da se kroz proces akreditacije KAA podrži i garantuje ravnopravnost pred zakonom za sve institucije visokog obrazovanja i studente, diverzitet i kvalitet studijskih programa.

Takode određuju se i nadležnosti Kosovske agencije za akreditaciju kao nezavisne agencije u kojem je njena glavna misija procena, monitoring i akreditacija Institucija visokog obrazovanja i njihovih programa.

Ova opcija je predložena kako bi se obezbedila stabilnost i sigurnost među članovima DSK i kako bi se osiguralo da je sistem obezbeđivanje kvaliteta na Kosovu održiv i ne može biti poljuljan prilikom promene Vlade, drugo što je važno je ti da izbor članova DSK bude regulisano Zakonom Agencije.

Kao što se vidi iz zbog nedostatka osoblja u KAA, određiće se organizaciona struktura KAA na sledeći način:

Stalna administrativna struktura KAA, kojom rukovodi direktor KAA. Direktor KAA Direktor KAA se bira prema postupcima utvrđenim Zakonom o civilnim službenicima.

Ali ako se smatra da KAA treba da bude potpuno nezavisna u svim sferama njenog funkcionisanja, zahtev koji poizilazi iz sve međunarodne mehanizme u kojima je KAA je član ENQA, i teži da se vrati ponovo u EQAR, onda broj potrebnog osoblja se treba povećati najmanje 19 pozicija više od trenutnog koja je odobren, u tom slučaju treba formirati tri departamenta u sedam divizije pozicije koje trenutno ne postoje:

1. Departament za akreditaciju, procenu i monitoring (dve divizije: divizija za procenu i akreditaciju, i divizija za monitoring),
2. Departament za administraciju i finansije (tri divizije: Divizija za budžet i finansije, Divizija za nabavke, Divizija za ljudske resurse i Divizija za tehničke usluge).
3. Divizija za zakonodavstvo (dve divizije: Divizija za zakonodavstvo i Divizija za monitoring i sprovođenje zakonodavstva).

Organizaciona struktura KAA sastoji se od:

- Dežavni savet za kvalitet (DSK), i
- Stalna administrativna struktura KAA.

Stalnu administrativnu strukturu KAA vodi direktor KAA. Ova struktura će se sastojati od: direktor KAA, dva departamenta, sa pet divizije .

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Direktor KAA je glavna administrativna osoba u ovoj instituciji i odgovorna je za nesmetan rad stalnim osobljem KAA. Direktor KAA je takođe član DSK prem službenoj dužnosti, bez prava glasa. Svi zaposleni u KAA-u za svoj rad odgovaraju direktoru. Prema predlogu, KAA će imati tri departamenta, i to: Departamanet za ocenjivanje, akreditaciju i monitoring, koje će imati dve divizije. 1. Divizija za ocenjivanje i akreditaciju (5 službenika) i 2. Divizija za monitoring (5 službenika), Departament za administraciju i finansije, koji će imati tri divizije: 1. Divizija za budžet i finansije (5 službenika); 2. Divizija za nabavke (3 službenika), 3. Divizija za ljudske resurse i Divizija za tehnicke usluge (3 službenika) i Departament za zakonodavstvo, koje ce imati dve divizije: 1. Divizija za zakonodavstvo (3 službenika) i 2. Divizija za monitoring sprovođenje zakona (3 službenika).

Takođe, kao deo strukture KAA, biće i ove pozicije, direktor KAA, izvršni asistent u kancelariji direktora KAA i unutrašnji revizor KAA.

Kao deo strukture KAA je i Komisija za žalbe, koja se sastoji od pet članova, odnosno 3 stalna člana i dva rezervna / alternativna člana.

Ovim KD treba se opravdati činjenicu o uključivanju službenih pozicija u ovaj zakon i zaslužan postupak na osnovu specifičnosti koje ima KAA. Ovim zakonom se trebapravilno definisati koeficijent za pozicije od posebnog značaja za KAA, a nikako nesme da ostanu onakvi kakvi jesu. Zvaničnici koji učestvuju u procesu akreditacije, procenu i monitoring zbog osetljivosti procesa, trebalo bi da se u skladu sa zakonom o KAA, predvidi koeficijent koji se reguliše u skladu sa važećim zakonima.

Ovaj zakon će imati i budžetski uticaj jer će se ovim jednom i zauvek trajno regulisati funkcionalna struktura KAA, predviđajući i novi organogram i koeficijente za svaku poziciju u KAA.

Državni savjet za kvalitet (DSK) kao koji sastavlja politiku i donosi odluke KAA. DSSK imaće ne manje od sedam (7) članova i ne više od devet (9) članova, od koji će najmanje troica biti međunarodna člana. Takođe u sastavu struktura koje odlučuju kao u DSK i komisiji za žalbe poštuje se zakon o rodnoj ravnopravnosti. Direktor KAA prema službenoj dužnosti je dodatni član DSK bez prava glasa.

Odluke DSK-a će se donositi većinom glasova od ukupnog broja članova. Ne može se doneti nijedna odluka o akreditaciji /reakreditaciji bez učešća najmanje jednog međunarodnog člana. DSK će voditi predsedavajući DSK-a i u njegovom odsustvu na čelu će biti zamenikom predsedavajućeg. DSK obavlja svoje dužnosti u skladu sa zakonom o KAA, administrativnim uredbama koje proističu iz ovog zakona koji se očekuje da bude usvojene, kao i uredbom DSK. Naknada članova DSK vrši se na osnovu AU za akreditaciju (broj 15/2018, od 28.09.2018.).

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Kriterijumi i procedure za imenovanje članova DSK-a biće kao u nastavku:

U sastavu DSK treba da budu najmanje tri člana suprotnog pola i jedna iz manjinske zajednice. U sastav DSK-a će biti najmanje po jedan član domaćin za svaku od sledećih grupa studijskih oblasti:

- a. Obrazovanje i humane nauke i umetnost
- b. Društvene nauke, biznis i pravo
- c. Prirodne nauke, matematika, računarstvo i inženjering, proizvodnja i građevinarstvo
- d. Zdravlje i blagostanje i poljoprivreda i veterina

Mandat DSK će biti:

Tri (3) međunarodna člana se imenuju sa petogodišnjim mandatom;

Tri (3) lokalna člana se imenuju sa petogodišnjim mandatom;

Tri (3) lokalne člana imenuju se za mandat od tri (3) godine samo za prvi mandat.

Određivanje mandata DSK po prvi put se vrši izvlačenjem.

Određivanje mandata predsednika ili potpredsednika DSK-a po prvi put se određuje za tri (3) ili pet (5) godine u zavisnosti od izvlačenja, a drugi put zavisi od preostalog mandata člana DSK-a.

Članovi DSK-a mogu biti ponovo izabrani za drugi mandat.

Kriterijumi za izbor članova DSK su: Mora da budu državljanin Republike Kosova, osim međunarodnih članova, da imaju stepen doktora nauka sa relevantnim Akademskim iskustvom ili deset (10) godina iskustva u oblasti obezbeđivanja kvaliteta visokog obrazovanja, poznavanja engleskog jezika. Takođe, ako su domaći članovi diplomirali izvan Republike Kosovo, da je izvršeno priznavanje njihove diplome u MONT-u.

Ovim zakonom će se utvrditi ko ne može biti član DSK-a, kao u nastavku:

- lice koje je bilo na političkoj funkciji u poslednje dve (2) godine;
- lice koje je osnivač, suosnivač, akcionar, član upravnog borda ili nosilac menadžerske funkcije u bilo kojoj instituciji visokog obrazovanja u Republici Kosovo;
- Najviše tri (3) člana DSK iz samog organa mogu biti angažovani u istoj instituciji;
- Počinilo krivično delo;
- Dokaže se da postoji sukob interesa.
-

Ovaj proces za predlog članova DSK-a će biti praćen otvorenim javnim konkursom gdje MONT objavljuje javni poziv za nominovanje članova DSK-a.

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Pravo na nominiranje biće otvoreno za sva pravna lica registrovana u Republici Kosovo i fizička lica državljana Republike Kosovo, tim povodom rok za

imenovanje je 15 radna dana. Ovaj proces se smatra transparentnim i otvorenim procesom pružajući mogućnost ravnopravnoj konkurenciji.

Za procedure procenjivanja, ministar (MONT) će formirati Komisiju koja će biti odgovorna za razmatranje nominovanih kandidata sastaviće užu listu kandidata, koja bi trebalo da bude najmanje dvostruko članova koji se biraju poštujući oblasti i rodni sastav. Ova uža lista se šalje ministru da imenuje članove DSK-a, odluka koja se javno objavljuje i šalje se na Skupštini usvajanje.

Imenovanje za međunarodne članove vrši se putem konsultacije i predloge sa međunarodnim partnerima.

Potrebni deo za čitavu domaću i međunarodnu zajednicu kao veoma značajni jasan proces će biti i odredba u kom slučaju može doći do razrešavanja određenog člana DSK. Ova stvar takođe je propraćeno i vremenskim rokovima za žalbu kao i legitimnog prava razrešenog lica.

Na osnovu Zakona o visokom obrazovanju Republike Kosova nijedna institucija nemože delovati bez akreditacije od strane KAA i licence MONT-a. S toga su blisko povezana međusobno dva procesa Pšto znači u slučaju da jedno od pomenuto nedostaje, IVO nemože početi sa radom.

Za redosled gore navedenih aktivnosti i za omogućavanje vremenskog perioda za pripremu početka KAAdeanske godine za IVO dana 1 oktobar, DSK će održati poslednji sastanak januara meseca tekuće godine kada institucija planira da počne sa radom oktobra ove godine, a što od februara do aprila, IVO može da završi i procedure licenciranja u MONT. Ovo će biti urađenu u cilju usklađivanje rokova i određivanje preciznih rokova za akreditaciju aili i za licenciranje.

Pomoću kriterijume i procedure utvrđene za sve IVO KAA će pružiti relevantne informacije u zemlji šire u o načinu apliciranja i dokumentacije koja se zahteva, procena, vremenski rokovi za apliciranje i procenu, odluke DSK-a, rok za žalbu, naknade za plaćanje, monitoring kao i koji su standardi koje mora da ispuniti IVO kao što su ESG standardi.

Ovim zakonom će se sastaviti sljedeće odredbe:

Cilj

Svrha Zakona je jačanje i nezavisnost odlučivanja Kosovske agencije za akreditaciju (KAA), kao i povećana efikasnost za razmatranje raznih zahteva, primena i sporovođenje procedura i standarda za procenu i akreditaciju visoko školskih institucija i njihovih studijskih programa na teritoriji Republike Kosova kroz transparentan i odgovoran proces.

Definisanje određivanje

Definicije, tj. će uključivati opis svih relevantnih institucija u ovom glavnom odboru.

Ciljevi

- Osiguranje tj. Obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju;
- Povećati transparentnost i odgovornost MONT-a, KAA-e i visokoškolskih ustanova;
- Konkurentnost između visokoškolskih ustanova i studijskih programa od interesa za studente, tržište rada i za potrebe društva;
- Podsticanje inovacija u visokom obrazovanju;
- Sprovedenje, tj. Implementacija strateških ciljeva za visoko obrazovanje;
- Članstvo Kosova u Evropskom prostoru visokog obrazovanja;
- Internacionalizacija visokog obrazovanja;

Načela

- Kroz proces akreditacije, KAA garantuje, podržava i priznaje;
- Akademska sloboda, kao što je definisano Ustavom Republike Kosova i naknadno tumačenje od strane pravosuđa;
- jednakost pred zakonom svih visokoškolskih ustanova;
- jednake mogućnosti za sve studente i osoblje u institucijama visokog obrazovanja bez diskriminacije;
- Raznolikost i kvalitet studijskih programa;
- Kreativnost, inovativnost i preduzetništvo kao glavni ciljevi visokoškolskih ustanova i studijskih programa;
- evropski i međunarodni pristup svim oblastima visokog obrazovanja kako bi se omogućila mobilnost studenata i osoblja i usporedivost diploma i standarda kvalifikacija;
- Posvećenost istraživanju i naučnim saznanjima za podršku nastavi i učenju, i proširenje granica znanja i razumevanja unutar i van Kosova;
- Povećanje kvaliteta i konkurentnosti kroz poboljšanje nastave, naučnih istraživanja, inovacija i internacionalizacije;
- Aktivno angažovanje studenata kako individualno, tako i kolektivno, u životu njihove institucije i njihovog učenja-učenja.

Status AKA

Nezavisna izvršna Agencija

Delatnost KAA

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju kroz proces evaluacije, akreditacije i monitoring, nadgledanja visokoškolskih ustanova.

Organizaciona struktura KAA (Menadžment i osoblje KAA, DSK)

Organizaciona struktura KAA sastoji se od:

- Državni savet za kvalitet (DSK) i
- Stalna administrativna struktura KAA
- Komisija za žalbe

Delatnost DSK

DSK primenjuje strateške politike visokog obrazovanja Vlade Republike Kosovo / MONT.

DSK je kreator KAA politike i donosi odluku;

DSK izrađuje i odobrava statut, propisuje upustva, uredbe i druge relevantne dokumente KAA za funkcionisanje KAA;

DSK odobrava i implementira ESG standarde;

DSK podnosi izveštaj MONT-u i Skupštini Republike Kosova

Dužnosti i odgovornosti rukovodstva i osoblja KAA

Stalna administrativna struktura služe KAA odgovorna je za ispunjavanje svih administrativnih zadataka KAA.

Glavni zadaci su:

- Organizacija i nadzor procesa evaluacije, ocenjivanja i akreditacije
- Organizovanje i nadzor procesa evaluacije, ocenjivanja i nadgledanja
- Koordinira aktivnosti AAK-a sa MONT-om i DSK-a u vezi sa procesom evaluacije i akreditacije.
- Koordinira pripremu sažetih izvještaja iz preporuka iz izvještaja o evaluaciji tokom procesa akreditacije i praćenja rada i delovanja i dostavlja DSK na usvajanje.
- Sprovoditi sve odluke DSK-a.

Stalnom administrativnom strukturom KAA upravlja direktor KAA.

Imenovanje i razrešenje članova DSK

Ministar imenuje članove CSC-a iz liste kandidata koje je sastavila Komisija nakon što je prethodno dobila pismenu saglasnost svakog ponaosob od njih. Odluka o imenovanju objavljuje javno i kao takva, nakon toga se i prosleđuje na usvajanje Skupštini Kosova. Detalji procesa imenovanja i razrešenja navedeni su u AU br. 06/2018 od 07.05.2018, koja će biti obuhvaćena tokom izrade Zakona.

Komisija za žalbe.

Prema AU za akreditaciju br.15 / 2018 od 28.09.2018.

Finansiranje AKA

KAA će se finansirati iz budžeta Vlade Kosova

Zahtev za akreditaciju

Akreditaciju možete zatražiti od:

1. Institucija visokog obrazovanja za nivo ustanove i / ili njeni studijski programi;
2. Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT);
3. Savet za kvalitet KAA (CSC) u posebnim slučajevima.

Početna akreditacija i re-akreditacija

1. Svaka institucija koja želi da obezbedi visoko obrazovanje na Kosovu podleže početnoj akreditaciji.
2. Akreditirane institucije visokog obrazovanje podliježu re-akreditaciji akreditaciji na periodičnoj osnovi u skladu sa trajanjem navedenim u odlukama CSC-a.

Zahtev za akreditaciju od strane IVO

Prema važećih zakonskih odredbi i priručnik KAA

Procedura za akreditaciju / re-akreditaciju

Prema priručniku KAA

Izbor spoljnih evaluatora

Direktor KAA će sastaviti listu spoljnih stručnih saradnika i predložiti ih Državnom savetu za kvalitet (DSK) za godišnje odobrenje.

Sastav vanjskog tima za ocjenjivanje

1. Svaka ekipa za vrednovanje, tj. ocjenjivanje sastoji se sastoji od najmanje 2 do najviše 7 spoljih ocjenjivača, zavisno od broja studijskih programa koji se ocjenjuju.
2. U timu spoljnih procenitelja ocjenjivača, najmanje jedan student će biti imenovan da procenjuje studentske poslove tokom ocjenjivanja visokoškolske ustanove.
3. Isti spoljni ocjenjivači mogu se angažovati za procenu sličnih programa u različitim institucijama.
4. Jedan od članova stranih, spoljih ocjenjivača tima će biti imenovan za predsjedavajućeg tima i odgovoran je za nadgledanje i koordinaciju izrade Izvještaja o evaluaciji, ocjenjivanju.

5. Institucije visokog obrazovanja informišu se o sastavu vanjskog tima za ocenjivanje i zahteva se njihova saglasnost.

Dužnosti spoljnih procenitelja

1. Glavni zadaci spoljnih evaluator, ocenjivača su:
 - 1.1 Pregled dokumenata koje je institucija dostavila prije posete instituciji;
 - 1.2. Izveštaj o posjeti visokoškolskoj ustanovi koju je organizovala KAA;
 - 1.3 Izrada nacrtu izvještaja o procjeni nakon obilaska na terenu;
 - 1.4 Razmatranje komentara koje je institucija dostavila o činjeničnom stanje nacrtu izvještaja;
 - 1.5 Završetak evaluacionog izvještaja I ocenjivanja za određenu visokoškolsku ustanovu.
 - 1.6. Dostavljanje izvještaja o proceni u KAA.

Poseta ekipe ocenjivača spoljin saradnika

Posete institucijama treba da budu strukturirane tako da ispunjavaju zahteve specifičnog procesa akreditacije (inicijalna institucionalna akreditacija, novi akademski programi ili re akreditacija) i da budu koordinisane sa institucijom.

Izveštaj o proceni, ocenjivanju

1. Spoljni tim za ocenjivanje sastavlja izveštaj o proceni na osnovu dokaza prikupljenih tokom posete na licu mesta, sadržaja izveštaja o samoproceni i priložene dokumentacije u prilogu.
2. Spoljni tim za ocenjivanje se pridržava AKA smernicama za izradu izveštaja o proceni koje je dostavila KAA.

Odluka o akreditaciji

1. Direktor KAA sastavlja sažetak izveštaja na osnovu izveštaja o evaluaciji spoljnog evaluacionog tima i dostavlja ga DSK.
2. Na osnovu preporuka iz izveštaja spoljnih oenjivača, DSK donosi odluku o akreditaciji ili ne akreditaciji.
3. AKA će na svojoj web internet stranici objaviti odluke o akreditaciji kao i izvještaj o eksternoj proceni svake institucije visokog obrazovanja i studijskog programa uz uvažavanje važeće zakonske odredbe.
4. KAA će obavestiti MONT o svim odlukama o akreditaciji DSK-a kako bi MONT sprovodio postupak licenciranja prema AU za licenciranje.

Vreme trajanje akreditacije

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

1. Početno vreme trajanja institucionalne akreditacije je tri (3) godine, a novi / akreditacijski period ne duži od pet (5) godina, osim ako tim spoljih procjenitelja preporučuje drugo vrme trajanja i kada ta preporuka dobije pristanak, saglasnost DSK.
2. Nova programska / terminska akreditacija je tri (3) do pet (5) godina, osim ako tim vanjskih evaluatora ne preporučuje drugo trajanje i kada ta preporuka dobije pomirenje CSC-a.

Procedure nakon prijema akreditacije

Akreditovane institucije moraju da dostave KAA-i na početku svake akademske godine sveobuhvatni godišnji izveštaj o svojim aktivnostima, uključujući i plan poboljšanja (nastavak aktivnosti) na osnovu preporuka sadržanih u izveštaju spoljnog tima za ocenjivanje

Opoziv / povlačenje akreditacije

1. KAA zadržava pravo da prati i kontroliše kvalitet akreditovanih institucija u bilo koje vreme putem prethodnog obaveštenja.
2. KAA može da preispita svoju akreditaciju u bilo kom trenutku i / ili da povuče svoju odluku o akreditaciji ako su prekršeni uslovi odobreni u slučaju akreditacije.

Pravo na žalbu

Prema Zakonu o opštem administrativnom postupku, AU za akreditaciju 15/2018 od 28.09.2018. i Poslovniku o radu Komisije za žalbe.

Studijski programi sa međunarodnom akreditacijom

1. Svaka institucija može predložiti studijske programe na Kosovu, programe studiranja (frashiza) koji vode do sticanja akademskog zvanja ili strane diplome, pod uslovom da su takvi studijski programi strane visokoškolske ustanove akreditovani ili priznate od agencije za osiguranje kvaliteta nastave iz ENKA, EKAR i CHEA.
2. Sve takve predloge i zahteve treba da se odobravaju od strane KAA.

Standardi akreditacije

1. Standardi akreditacije su pravila koja definišu obavezni nivo koji visokoškolske ustanove treba da postignu.
2. Standardi akreditacije se zasnivaju na evropskim i globalnim politikama osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju, ali ne smeju da se ograniče samo na evropske smernice i standarde za osiguranje kvaliteta.

Visokoškolske ustanove moraju ispunjavati standarde propisane zakonom;

- Standardi kvaliteta za institucionalnu akreditaciju
- Standardi kvaliteta studijskih programa

- Standardi kvaliteta za stručne studijske programe

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

- Standardi kvaliteta za akreditaciju odseka I samih programi z ate odseke

Osiguranje kvaliteta i nadgledanja

1. AKA vrši monitoring i kontrolu kvaliteta na akreditovanim visokoškolskim ustanovama.
2. Nadgledanje i kontrola kvaliteta u profesionalnom aspektu određenih oblasti / programa vrše spoljni međunarodni evaluator, ocenjivači.
3. Praćenje i kontrola kvaliteta u administrativnom aspektu vrši osoblje KAA.
4. Troškove procesa kontrole i nadgledanja pokriva KAA.
5. Praćenje akreditovanih visokoškolskih ustanova organizuje KAA.
6. KAA će doneti javne propise, standarde i politike praćenja.

Izjšnjavanje akademskog osoblja za njihovo angažovanje

Visoka školske ustanove moraju dostaviti izjave o angažmanu o radnom odnosu akademskog osoblja najkasnije do 31. Oktobra tekuće kalendarske godine putem elektronske platforme: e-akreditacija.

KAA može u svakom trenutku može da proveri podatke predstavljene u izjavama o angažovanju akademskog osoblja.

Nepotpuna, netačna, lažno dostavljanje podataka, prema Krivičnom zakonu Republike Kosovo, shodno članu 392, gde nadležni organ podnosi zahtev za krivično gonjenje.

Izdaci, troškovi tokom procesa akreditacije / re-akreditacije

1. Institucija snosi sve troškove za proces institucionalne akreditacije i re akreditacije programa.
2. Ako institucija visokog obrazovanja u dogovoru sa KAA povuče svoju prijavu prije posete spoljih ocenjivača nakon što je pokrila troškove procesa akreditacije, instituciji će biti isplaćeno, odnosno, 50% od iznosa plaćenog za troškove akreditacije, ti će vraćeno.

Kompenzacija članova DSK

Članovi DSK-a za njihov rad biće nadoknađeni u skladu sa važećim zakonskim propisima za plate u javnom sektoru.

Poglavlje 3.3: Treća opcija

Promena zakonske osnove KAA, kroz izmjene Zakona o visokom obrazovanju i druge podzakonske akte, ne obezbeđuje nezavisnost u funkcionisanju KAA.

Čak i ako je bilo moguće promijeniti Zakon o visokom obrazovanju i da se dopuni deo za KAA, nije praktično da se skladu sa ovim zakonom definiše funkcionisanje nezavisnih agencija kao što se tvrdi da je KAA. Takođe, funkcionisanje KAA kroz administrativne uredbe koje su se

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

kontinuirano menjale, uticalo je na rad KAA-e. Pored toga, pravni status KAA nije u skladu sa zahtevima i kriterijumima međunarodnih mehanizama čiji dio je KAA, tako da su potrebne promene u pogledu unapređenja položaja ove institucije. Zakonske i podzakonske odredbe nisu bile usklađene međusobno i sa međunarodnim standardima koji regulišu oblast akreditacije.

Nejasno definisanje položaja KAA i težnja za integraciju u evropsku zonu visokog obrazovanja rezultira neophodnošću jačanja KAA kroz izradu zakona i njegovo usvajanje u vreme potrebno za preučlanivanje u ENQA i EQAR.

Isključenje iz ovih međunarodnih mehanizama može imati kao posledicu i isključenje iz Evropskog okvira kvalifikacija (EOK) u kojem je Kosovo član, kao i može dovesti u opasnost priznavanje diploma visokog obrazovanja u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.

Promena pristupa implementacije postojećeg zakonodavstva među akterima kao što su KAA, MONT i svi drugi, ili povećanje broja osoblja, tražeći od Vlade / Ministarstva finansija i Javne Uprave, u smislu dobvođenja stručnog osoblja, jačanjem ljudskih resursa u KAA i o samom povećanju budžeta, ali ovo opet nije dovoljna opcija za rešavanje problema, jer ne pruža glavnu svrhu nezavisnosti, tj. samostalnosti o samom radu i delovanju KAA. Stoga se preporučuje druga (2) za donošenje novog zakona o KAA, kao što smo spomenuli u gore navedenim problemima, gde nas česte izmjene podzakonskih akata dovodi do poteškoća oko samog sprovođenja politike implementacije. Takođe izaziva konfuziju sa institucijama visokoškolskog obrazovanja (IVŠO)- za izdavanje akata i dopunu izmena u vezi sa zahtevima za akreditaciju i sprovođenje ovih akata.

Poglavlje 4: Identifikacija i procena budućih uticaja

Tabela br. 6: Najvažniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja

Kategorije uticaja	Relevantni uticaji identifikovani
Ekonomski uticaji	Kosovo ima najmlađu populaciju u Evropi, stoga je to izazov, ali i prava prilika za VO da se obezbedi kvalitetno obrazovanje i da se pripreme nove generacije za tržište rada koje utiče na ekonomski i društveni razvoj zemlje. Na osnovu Srednjoročne okvira potrošnje 1.2. i 1.2.1 Prioritetne oblasti u SOP 2019-2021. Prioriteti su posebno prezentovani i proizilaze iz Nacionalne strategije za razvoj, posvećujući pažnju merama predstavljenim u Programu ekonomskih reformi za 2018-2020, kao i na Nacionalni program za implementaciju SSP. ole navedeni prioriteti zasnivaju se na drugim strateškim sektorskim dokumentima, omogućavajući budžetskim organizacijama mere fleksibilnosti za

	<p>određivanje prikladnije strukture i najadekvatnijeg nivoa finansiranja za postizanje ovih ciljeva. Prilikom pripreme i podnošenja njihovih budžetskih zahteva za 2019. godinu sa predviđanjima za srednjoročne periode (2019-2021), iz budžetskih organizacija očekuje se da iznesu kako njihov budžetski plan odgovara prioritetima Vlade koji su prikazani u nastavku. Prema datim prioritetima, budžetske organizacije se podstiču da poboljšaju efikasnost potrošnje putem izmene namene u okviru postojećih granica.</p> <p>Iako tačka 1.2. 1. Obrazovanje: kvalitet i konkurentnost visokog obrazovanja teži se povećanju kroz dopunu pravnog okvira za visoko obrazovanje, kao i dopunu akreditacije sa procesom rangiranja programa i institucija prema Evropskom višedimenzionalnim okvirom. Ovo će pomoći u poboljšanju transparentnosti u Institucijama visokog obrazovanja(IVO), dalji razvoj mehanizama za obezbeđivanje kvaliteta, značajnije izvještavanje za univerzitete kao i pružice objektivne informacije o poslodavcima i na taj način poboljšava zapošljivost mladih . Pored toga, Vlada je posvećena u parvu potpunoj funkcionalizaciji sistema menadžiranje informacijama u visokom obrazovanju (SMIVO),koji zajedno sa daljim razvojem drugih informacionih sistema omogućiće korištenje podatKAA ovog sistema kako bi se osiguralo da studijski programi visokog obrazovanja su u skladu s potrebama tržišta rada. Finansiranje programa visokog obrazovanja i profesionalnog obrazovanja će se povećati pregledom trenutne formule finansiranja i preusmeravanjem potrošnje iz manje prioritentnim na prioritentne oblasti. Na kraju, što se tiče povezivanje istraživačkog rada IVO sa industrijom kroz pristup pamente specijalizacije i ulaganjima u istraživanje i razvoj, glavni fokus će biti na poboljšanju pravnog okvira za prenos inovacija i tehnologije, kao i finansiranje naučno istraživačke aktivnosti.</p> <p>Završetkom procedura akreditacije AARK utiče i na domaću ekonomiju jer akreditovane institucije, pored toga što zapošljavanja veliki broj građana, donose i najnoviju tehnologiju i opremu koja utiče na e konomski razvoj zemlje.</p>
Društveni uticaji	Napredak pravnog okvira u vezi sa akreditacijom univerzitetskih studijskih programa ima mnogo implikacija. Kosovo ima veliki broj institucija visokog obrazovanja - 32 institucije, od kojih su većina

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>koleđi. Sve institucije visokog obrazovanja zajedno nude 358 studijskih programa, uključujući tri ciklusa studiranja prema Bolonjskom sporazumu. U ovim ustanovama je registrovano oko 140.000 studenata. Uticaji su društveni i individualni i podudaraju se sa razvojem 'ljudskog kapitala'. Znanja, veeštine i prosude koje se stvaraju kroz obrazovanje nalaze se u profesijama i poslovima, ali iu svakodnevnom životu. Generalno gledano, društveni uticaji se mogu odnositi na ove dimenzije. Prvo, unapređenje pravnog okvira u akreditaciji ima direktan uticaj na procese evropeizacije Kosova, jer pruža perspektivu za kvalitativno, uporedivo i kompatibilno obrazovanje sa obrazovanjem i diplomama stečenim na Kosovu, sa onima u Evropskom prostoru visokog obrazovanja. Održavanje statusa članova KAA u Evropskom udruženju za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju - ENKA i vraćanje agencije drugim međunarodnim mehanizmima, kao što je EKAR, povećava institucionalni kredibilitet i transparentnost u donošenju odluka. Ovaj povratak bi doprinio internacionalizaciji visokog obrazovanja na Kosovu, povećanju akademske mobilnosti i priznavanju diploma kosovskog visokog obrazovanja u Evropi i šire - shodno Lisabonskoj konvenciji o priznavanju https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007f2c7).</p> <p>Drugo, socijalni uticaji se odnose I na ekonomske koristi. Kvalitetno obrazovanje omogućava zapošljavanje i, kao rezultat toga, kvalitetno obrazovno društvo ima nizak nivo nezaposlenosti i siromaštva. Kvalitetno obrazovanje može prouzrokovati višim stopama inovacija, proizvodnje i primenom novih tehnologija kao preduslova za ekonomski rast. Takođe, društveni uticaj ima veze sa akademskom mobilnošću i 'cirkulacijom mozga' kao mestom dinamičnog procesa izgradnje znanja i inovacija u javnom i privatnom sektoru.</p> <p>Konačno, socijalne koristi se odnose na potencijal za razvoj aktivnog građanstva za javno dobro, poštovanje ljudskih prava i jednake mogućnosti u akademskom i profesionalnom razvoju u visokom sistemu obrazovanja.</p> <p>Uz odobrenje UO (Upravnog Odbora), a zatim i pravni akt koji će biti funkcionalizovan KAA će imati društvene implikacije, jer bi u ovom slučaju stvorila zakonsku nezavisnost ove institucije, koja bi se držala što dalje od političkih uticaja i da bi društvo ostvarilo prava pod uslovima jednaka u ovoj instituciji bez ikakvih spoljnih uticaja.</p>
Uticaj životne sredine	Nema
Uticaji na osnovna prava	Uključivanje pristupa kvalitetnom obrazovanju za sve građane Republike Kosovo bez obzira na pol, etničku pripadnost, religiju,

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>starost, jezik, seksualnu orijentaciju, lica sa ograničenim sposobnostima itd.</p> <p>Promovisanje ljudskih prava i jednakosti svih građana u nastavnim programima i studijskim programima u javnim i privatnim institucijama visokog obrazovanja</p> <p>Oснаživanje visokoškolskih ustanova i studenata u primjeni ljudskih prava u studijama, istraživanjima, profesiji i svakodnevnom životu.</p> <p>Principi ljudskih prava postaju dio studijskih programa i institucionalnih praksi na viso školskim obrazovnim ustanovama, postižući kompetencije kroz kvalitetne programe i uporedive sa evropskim standardima kako bi došli do aktivnog građanina za demokratsko donošenje odluka.</p>
<p>Uticaj polova</p>	<p>Rod ne oformljuje i takođe daje formu institucionalnim praksama i dostignuće u obrazovanje. Rodna nejednakost u visokom obrazovanju i proizvod znanja je univerzalni i nacionalni problem. Pravna i institucionalna i zakonska praksa, čak i kada su naizgled neutralne, mogu diskriminirati žene. Institucionalne promjene u oblasti visokog obrazovanja zahtevaju intervencije kroz različitim nivoima u cilju transformacije formalnih pravila i kulturnih normi koje diskriminišu jedan pol u korist drugog.</p> <p>Na Kosovu, žene imaju niske stope učešća na tržištu rada i zaposlenosti. Manje od 10% preduzeća na Kosovu su preduzeća koja vode žene. Segregacija profesija na rodnoj osnovi je prisutna. Žene su zaposlene u obrazovanju (21%), zdravstvu (17%) i trgovini (14%). Ovi podaci otkrivaju prisustvo jaz između polova u obrazovanju. Rodni uticaji odnose se na standarde i kvalitet studijskih programa, institucionalnu kulturu roda i diverzitet, kao i intervencije za promovisanje rodne ravnopravnosti.</p> <p>Utjecaji kroz zakonodavstvo koje uzimaju kao osnov pol sastaven kategorije socijalnih, političkih i institucionalnih izvještaja predstavljaju poticaj za transformaciju rodnih nejednakosti, dostupnih kroz pristup obrazovanju i studijskim programima koji uključuju rodni sadržaj. Takođe, osetljivo zakonodavstvo iz rodne perspektive takođe će imati uticaja na rodnu ravnopravnost kroz politiku regrutacije KAADemskog osoblja, profesionalna unapređenja, pristup studijskim projektima i šeme za finansiranje istraživanja, zastupanje u organima odlučivanja i rukovodstva IVO-a. Štaviše, zakonodavstvo će uticati na sužavanje rodnog jaza kroz rešavanje barijera i diferenciranih očekivanja za žene i muškarce na Kosovu.</p>

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	<p>U cilju povećanja stope zaposlenosti, posebno za mlade ljude i žene, Vlada će se usredsrediti na reformu i modernizaciju javnih službi za zapošljavanje kroz osiguranje potpune funkcionalnosti Kosovske agencije za zapošljavanje Republike kosova (KAZRK) i povećanje njenih kapaciteta za efikasno planiranje, izradu, implementaciju i monitoring aktivnih mera tržišta rada. Takođe, kao deo mjera, implementiraće se Akcioni plan za rešavanje nezaposlenost mladih. Podrška će se pružati i praktikantima, dobrovoljnim radnim inicijativama, samozapošljavanju i preduzetništvu. Sve veći broj žena će biti uključeno u aktivne mere tržišta rada, kao u druge ranjive i manjinske grupe.</p>
--	--

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Uticaj socijalne jednakosti

Dalja regulisanja oblasti kareiditacije programa visokog obrazovanja će imati širok društveni uticaj: ekonomske, regionalne, socijalne, upravne, kulturne i sigurnosne implikacije. Povećanje kvaliteta studijskih programa i povezivanje tržišta rada će uticati na otvaranje novih radnih mesta i ekonomski rast. Takođe, to će uticati na konsolidaciju institucije visokog obrazovanja u odnosu na konkurentnost zasnovanu na standardima i kvalitetu zapošljavanju nastavnog osoblja. I na kraju, IVO će moći da ostvare prihode kroz međunarodne projekte i na taj način povećaju broj zaposlenih kroz istraživačke projekte.

Društveni uticaj se proteže na Kosovo, ali i van Kosova. Regionalni uticaji su trostruki. Prvo, odnose se na privlačnost studenata iz regiona na studijske programe koje nude IVO na Kosovu. Drugo, u mobilnosti akademskog osoblja i diplomiranih studenata u regionu, kao i zapošljavanja. I treće, u saradnji u istraživanju na regionalnom nivou. Kvalitativni i raznovrsni studijski programi privući će studente ne samo iz velikih centara, već i iz cijelog Kosova i regiona, posebno iz Preševske doline i Crne Gore.

Savremeno zakonodavstvu akreditovanje imaće pozitivan uticaj na socijalnu obuhvatnost. Studijski programi koji dovode do zapošljavanja će smanjiti nezaposlenost mladih i samim tim siromaštvo.

Uticaj na obrazovanje povezan je sa akademskim slobodama i upravljanjem IVO. Zakon će dodatno ojačati IVO u institucionalnom razvoju i studijskim programima; međuinstitucionalna, regionalna i međunarodna saradnja. Zakon će proširiti spektar interakcija IVO sa 'suvlasnicima', studentima, organizacijama civilnog društva i drugim lokalnim i međunarodnim akterima.

Zakon će proširiti institucionalnu i obrazovnu kulturu na Kosovu. Uticaće na promociju kulturne raznolikosti kroz aktivnosti organizovanja i učešće u kulturnim aktivnostima. Štaviše, potencijal koji će nudi zakonski okvir će omogućiti IVO da prošire svoju oblast delovanja na šire kulturne domene i to stavi u središtu demokratskog dijaloga i vrednosti.

Ovaj koncept dokument predviđa jedan od socijalni uticaj koji je povezan i sa upravljanjem IVO. Zakon će osigurati ravnopravno učešće svih građana u obrazovanju kroz jednak tretman za sve bez razlike; jednak tretman svakog studenta, akademskog i administrativnog osoblja, učešće studenata u odlučivanju; povećanje transparentnosti pri zapošljavanju i uključivanju u studijske programe, i informisanje društva o studijskim programima, kvalitet, razvoju karijere i strateškim ciljevima. Zakonodavstvo će takođe uticati na povezivanje IVO sa organizacijama civilnog društva jačanjem saradnje šireg javnog interesa i društvenom razvoju.

Na kraju, ovi uticaji na upravljanje će uticati na IVO da budu: institucije koje deluju na osnovu formalnih pravila i koje se bave svim neformalnim, korumpiranim praksama i nepotizmom.

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

<p>Uticaj na mlade ljude</p>	<p>Na osnovu sadašnjeg broja studenata sa preko 100.000 studenata koji pohađaju studije u institucijama visokog obrazovanja, gdje za svaku akademsku godinu postoji preko 20.000 studenata koji se žele prijaviti u IVO, ovo je jasan pokazatelj važnosti akreditacije institucija visokog obrazovanja i programe koji nude i pružaju obezbeđivanje kvaliteta što dovodi do kvalificiranih studenata, veštinama i kompetencijama za njihovu kvalifikaciju.</p>
<p>Uticaji na administrativna opterećenja</p>	<p>Na osnovu člana 31, tačka 3 AU za akreditaciju (br.15 / 2018 od 28.09.2018. Godine), Institucije visokog obrazovanja su obavezne da izvršavaju svoje finansijske obaveze za dobijanje akreditacije u iznosima kao što je navedeno:</p> <ul style="list-style-type: none"> 4. Početna institucionalna akreditacija..... 3 000 € 5. Institucionalna reakreditacija..... 2 000 € 6. Akreditacija studijskog programa.. 1 000 € 7. Reakreditacija studijskog programa..... 500 € 8. Isplata spoljašnjeg ocenjivaća (eksperta)..... 3 300 € 9. Isplata spoljašnjeg ocenjivaća (studenta)..... 2 400 €

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	Administrativne takse treba da budu ispunjene, uplašene prema ciklusu akreditacije / re-akreditacije, na osnovu Administrativnog uputstva br.15/2018 od 28.09.2018 godine.
Uticaj na MVP	Nema direktni uticaj

Opcija 1: Opcija Status quo (bez nikakve promene). Ova opcija ovog Koncept dokumenta nema dodatne troškove za budžet Republike Kosovo. SvKAA aktivnost koja se odnosi na implementaciju ovog zakona je planirana u projektima budžeta MONT-a, obzirom da se nastavlja sa aktuelnim stanjem, predložena opcija pokrivena je budžetskim sredstvima u iznosu od 552,318 € u okviru trenutnog ograničenja MONT

Opcija 2: Promena postojećeg pristupa iz trenutne situacije za drugu opciju imaće dodatne implikacije u budžetu Kosova za sprovođenje ovog koncept dokumenta u iznosu od 3,688,762 € (za pet godina 2019-2023), dok raspodela budžetskih sredstava za ovaj koncept je u iznos od 2.839.930 € za godine 2019-2023, dok dodatni trošak za implementaciju ovog koncepta iznosi od € za period 2019-2023. godine sredstva koja nisu planirana u Srednjoročnom budžetskom okviru 2019-2023 i nacrt budžeta 2019 i budžske procene 2020-2023 u MONT-u.

Prema analizi budžeta, druga opcija ima dodatne implikacije u budžet Republike Kosovo u iznosu od 3,070,311 € za period 2019-2023 (za 2019. dodatni trošak u iznosu od 840,786 €, za 2020 dodatni trošak u iznosu od 834,822 € kao i za 2021. godinu dodatni trošak u iznosu od 567,074 €, za 2022. godinu dodatni trošak od 408,232 €, a za 2023. dodatni trošak iznosi 419,396 €). Ovaj dodatni trošak nije planiran u nacrtu budžeta za 2019. godinu i budžetsku procenu za 2020-2023 u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije.

Opcija 3: Promena postojeće politike (da nešto uradi), ova opcija ima dodatne troškove u budžetu Kosova za 2019 godinu u iznosu od 86.274 € za izradu pravnog osnova i razvoj aktivnosti vezanih za implementaciju ovog Koncept dokumenta sredstva koja nisu planirana u nacrtu budžeta 2019 i procenu za 2020-2021 u MONT-u.

Promena pristupa implementacije postojećeg zakonodavstva među akterima kao što su KAA, MONT i svi drugi, ili povećanje broja osoblja, tražeći od Vlade / Ministarstva finansija i javne uprave da shvate potrebu za jačanjem ljudskih resursa u KAA i povećanju budžeta, ali ovo opet nije dovoljna opcija za rešavanje problema, jer ne pruža glavnu svrhu nezavisnosti KAA. Stoga se preporučuje 2-ga opcija za donošenje zakona o KAA, kao što smo spomenuli u gore navedenim problemima, gdje nas česta izmena podzakonskih akata dovodi do implementacije političkih

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

poteškoća. Takođe izaziva konfuziju sa institucijama visoko-školskog obrazovanja za izdavanje akata i dopunu izmena u vezi sa zahtevima za akreditaciju i sprovođenje ovih akata.

Tabela 1 : predstavlja rezime sve 3 moguće opcije u vezi budžetski uticaj

Pregled procene finansijskog uticaja	Budžet tekuće godine 2018	Opcija 1 Nastavak trenutnog stanja	Druga opcija da se nešto uradi	Razlika između 1 i 3 opcije	Treća opcija promena trenutnog stanja	Razlika između 1 i 2 druge opcije
Ukupne opcije - prema ekonomskim kategorijama	500,489	552,318	1,237,312	(684,994)	638,592	(86,274)
Osoblje	9	13	32	(19)	13	-
Plate i dnevnice	73,667	125,496	300,490	(174,994)	131,770	(6,274)
Roba i suluge	426,822	426,822	426,822	-	496,822	70,000
Komunalni troškovi			10,000	(10,000)	10,000	(10,000)
Kapitalni troškovi			500,000	(500,000)		

Tabel 2: predstavlja rezime za pet godina 2019-2023 ukupnog iznosa i razliku

Pregled procene finansijskog uticaja	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna institucija
Opcija 2	1,393,104	1,403,414	1,132,255	986,305	995,164	KA A
Plate i dnevnice	366,342	368,174	370,015	371,865	373,724	KA A

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Roba i usluge	516,762	525,240	532,240	554,440	581,440	KA A
Komunalni troškovi	10,000	10,000	30,000	40,000	40,000	KA A
Kapitalni troškovi	500,000	500,000	200,000	20,000		KA A

Tabela 3: predstavlja rezime budžetskih implikacija za pet godine 2019-2023 (dodatni trošak za pet godina)

Pregled procene finansijskog uticaja	Godina 1	Godina 2	Godina3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna institucija
Opcija 2	840,786	834,822	567,074	408,232	419,396	KA A
Plate i dnevnice	240,846.00	236,403.71	231,656.08	232,814	233,978	KA A
Roba i usluge	89,940.00	98,418.00	105,418.00	115,418.00	115,418.00	KA A
Komunalni troškovi	10,000.00	0.00	30,000.00	40,000	70,000	KA A
Kapitalni troškovi	500,000.00	500,000.00	200,000.00	20,000	0	KA A

Poglavlje 4.1: Izazovi prikupljanje podataka

Nije bilo izazova u prikupljanju podatka jer su korišteni svi državni institucionalni resursi.

Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije

Proces konsultacija ima za cilj:

- Uključivanje svih relevantnih aktera, uključujući prethodne konsultacije sa vladinim institucijama i javne rasprave kroz platformu vlade i kroz sastanke sa zainteresovanim stranama.

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Glavni cilj	Ciljne grupe	Aktivnosti	Komunikacija/saopštenje	Indikativni vremenski rok	Potreban budžet	Odgovorno lice
Otvoreni sastanak za sve zainteresovane stran	Sve zainteresovane strane	Javni sastana		21.02.2019		
Konsultacije publik me shkrim	Sve szainteresovane strane	Objavljivanje konsultacija na portalu za javne konsultacije			Nema budžetski uticaj	Shpresa Mehmeti

Figura7: Sažetak komunikacionih i konsultativnih aktivnosti sprovedene za jedan Koncept dokument

Poglavlje 6: Upoređivanje opcija

Opcija 1

1. Sadašnji pravni okvir, u slučaju ne menjanje zakonodavstva, ne može promijeniti trenutno stanje obrazovnog sistema na Kosovu kako bi se osigurala šira javnosti da ćemo ponuditi kvalitetne KAAdemske programe u skladu s međunarodnim standardima.

2. Negativan efekat je ne-izrada postojećeg zakonodavstva (nedostatak fizičkog kapitala, ograničena finansijska sredstva za stvaranje dovoljnog radnog okruženja koje će osigurati podizanje nivoa odgovornosti kojim bise osigurao kvalitet u institucijama IVO.

Ova opcija nema budžetske implikacije obzirom da se trenutno stanje nastavlja.

Opcija 2

Opcija 2: Promena postojećeg pristupa iz trenutne situacije za drugu opciju imaće dodatne implikacije u budžetu Kosova, da bi se implementirala ova opcija, postoji budžetski trošak od 5,910,241 € (za pet godina 2019-2023), dok je raspodjela budžetskih sredstava za ovaj koncept je u iznosu od 2.839.930 € za godine 2019-2023, dok su dodatni troškovi za realizaciju ovog koncepta 3.070.311 € za period 2019-2023, sredstva z koja nisu planirana u Srednjoročnom budžetskom okviru 2019- 2021 i nacrt budžeta 2019 i procenebudžeta 2020-2021 u MONT-u.

Prema analizi budžeta, druga opcija ima dodatne implikacije u budžet Republike Kosovo u iznosu od 2,242,682 € za period 2019-2023 (za 2019. dodatni trošak u iznosu od 840,786 €, za 2020 dodatni trošak od 834,822 € kao i za 2021. godinu dodatni trošak u iznosu od 567,074 €, za 2022. godinu dodatni trošak od 408,232 €, a za 2023. dodatni trošak iznosi 419,396 €). Ovaj dodatni trošak nije planiran u nacrtu budžeta 2019 i procenebudžeta za 2020-2021 u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije.

Opcija 3

Za razliku od statusa quo, MONT-KAA kao predlagač ovog Koncept domumenta predlaže izmenu postojećeg okvira za promenu postojeće situacije preporučuje promjenu trenutne političke promene: Zakon o visokom obrazovanju koji će regulirati funkcionisanje KAA i promenu podzakonskih KAAta. Ova opcija ima dodatne budžetske troškove od 86.274 €. 3. Ne regulisanje ove oblasti posebnim zakonom ima svoje posledice naročito u naučnom, ekonomskom i društvenom razvoju zemlje. Promena pristupa implementacije postojećeg zakonodavstva među akterima kao što su KAA, MONT i svi drugi, ili povećanje broja osoblja, tražeći od Vlade / Ministarstva finansija i Javne Uprave da shvate potrebu za jačanjem ljudskih resursa u KAA i povećanju budžeta, ali ovo opet nije dovoljna opcija, garancija za rešavanje problema, jer ne pruža glavnu svrhu nezavisnosti KAA. Stoga se preporučuje opcija 2-ga za donošenje zakona o KAA,

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

kao što smo spomenuli u gore navedenim problemima, gdje nas česta izmjena podzakonskih akata dovodi do oziljih poteškoća u samoj implementacije politike u samom radu ustanove. Takođe izaziva konfuziju sa institucijama visoko-školskog obrazovanja oko donošenja i usvajanja akata i dopunu izmena u vezi sa zahtevima za akreditaciju i sprovođenje ovih akata.

Poglavlje 6.1: Planovi implementacije različitih opcija

Pregled 8: Plan implementacije Opcije 2

Cilj politike	Cilj politike ovog koncept dokumenta je pokrenut na preporuku međunarodnih partnera i Skupštine, uključujući lokalnu zajednicu, KAA, civilno društvo i drugi koji preporučuju da KAA ima poseban zakon. Kroz opcije koje nudi format KD, poželjna je opcija bi bila izrada zakona o KAA, čiji je glavni cilj puna institucionalna nezavisnost i uklanjanje pravnih praznina koje mogu stvarati nestabilnost u radu KAA-e. MONT i KAA su posvećeni da visoko obrazovanje bude deo evropskih mehanizama za osiguranje kvaliteta.							Očekivani iznos troškova (za 5 godina) je 3,380,742.81 Evra
Strateški objekti v	Strateški objektiv je puna institucionalna nezavisnost KAA u donošenju odluka, kao i obavljanje obaveza i odgovornosti efikasno i efektivno u rokovima utvrđenim zakonodavstvom. Obezbeđivanje domaće zakonske infrastrukture koja će omogućiti da se proces akreditacije administrira nezavisno i autonomno, tako da određene institucije imaju punu odgovornost za svoje procese, menadžiranja i odlučivanja. Sveobuhvatnost učesnike u osiguranju kvaliteta, tako da ustanovljene institucije igraju važnu ulogu u razvoju, monitoringa i nadgledanju procesa akreditacije u svim IVO. Monitoring rada IVO za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Odluka o akreditaciji u rokovima utvrđenim za praćenje.							
	Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija / departament							
Specifični objekti v 1 : Razvoj funkcionalnog sistema akredita	Ukupni troškovi koncept dokumenta za zakon KAA							5,910,240.91
	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna institucija/departament	Ukupno aktivnosti 1.1.1,	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

cije za osiguranje kvaliteta, u skladu sa međunarodnim standardima;	Pro duk t 1.1								1.1.2 i 1.1.3
			384, 342	398,17 4	390,0 15	396,8 65	398,7 24	MONT- KAA	1,968 ,119
		Aktivnost 3.1.1 Povećanje broja i plata profesionalnog osoblja / DSK	366, 342	368,17 4	370,0 15	371,8 65	373,7 24	MONT- KAA	1,850 ,119
		Aktivnost 1.1.2 – Profesionalni razvoj osoblja KAA	18,0 00	30,000	20,00 0	25,00 0	25,00 0		118,0 00
		Aktivnost1. 1.3							-
Specifični objekti v 2 : Unapređenje pravne infrastrukture koja omogućava proces akreditacije koji se administrira nezavisno i autonomno, tako da	Pro duk ti 1.2								
			Godi na 1	Godin a 2	Godi na 3	Godi na 4	Godi na 5	Odgovorna Institucija /departame nt	Ukup no aktiv nosti 1.2.1, 1.2.2 i 1.2.3
			617, 822	615,50 0	325,5 00	155,5 00	175,5 00	MASHT- KAA	1,889 ,822
		Aktivnosti; 3.2.1 Osvajanje Zakona o KAA	20,0 00	-	-	-	-		20,00 0
	Aktivnosti; 3.2.2 - Usvajanje	8,00 0	-	-	-	-		8,000	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

određene institucije imaju punu odgovornost za svoje procese, mandžiranju i odluke.	podzakonskih KAAta.							
	Aktivnost 3.2.3 - Operativno usluge održavanje čišćenja i nabavka	89,822	115,500	125,500	135,500	145,500		611,822
	Aktivnosti: 3.2.4 - Izgradnja fizičke infrastrukture objekta KAA	500,000	500,000	200,000	20,000	30,000		1,250,000
Specifični objekti v 3 : Puna institucionalna nezavisnost KAA u donošenju odluka, kao i obavljanje obaveza i odgovornosti efikasno i efektivno u								
		Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Institucija/ departament	Ukupno aktivnostzi 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 i 1.3.4
		245,940	248,940	233,940	273,940	283,940	MONT-KAA	1,286,700
Produkti 1.3	Aktivnos: 3.3.1 Realizacija procesa akreditacije, na osnovu zakonskih odredbi i standarde;	222,000	225,000	210,000	250,000	260,000		1,167,000

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

rokovi ma utvrđen im zakono davstvo m.	međunarodn e prema zahtevima IVO-a;							
	Aktivnos: 3.3.2 - Funkcioni sanje Komisije za žalbe KAA;	23,9 40	23,940	23,94 0	23,94 0	23,94 0		119,7 00
Specifi čni objekti v 4 :Monit oring rada IVo za ispunja vanje obavez a koje proizila ze iz Odluke o akredita ciji u rokovi ma utvrđen		Godi na 1	Godin a 2	Godi na 3	Godi na 4	Godi na 5	Odgovorn a Institucija /departam ent	Ukup no aktiv nosti 1.4.1, 1.4.2 ,1.4.3 i 1.4.4
		145, 000	140,80 0	152,8 00	160,0 00	167,0 00	MONT- KAA	752,3 78.00
	Pro duk t 1.4	Aktivnos: 3.4.1 Izrada zakonske osnove i standardna za proces monitoring.	20,000					

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

im za monitoring.		Aktivnos: 3.4.2 - Monitoring procesa procene i akreditacije od strane eksperta oblasti.	100,000	112,474	124,115	130,065	106,724	573,378
		Aktivnos: 3.4.3 - Realizacija studijskih poseta i drugih službenih putovanja profesionalnog osoblja.	25,000	30,000	32,000	35,000	37,000	159,000
Ukupni troškovi koncept dokumenta za KAA			1,393,104	1,403,414	1,132,255	986,305	995,164	5,910,242.00

Figura9. Plani implementacije Opcije 3

Cilj politike	Cilj politike ovog Koncept dokumenta je pokrenut na preporuku međunarodnih partnera i Skupštine, uključujući lokalnu zajednicu, KAA, civilno društvo i druge koji preporučuju da KAA ima poseban zakon. Kroz opcije koje nude format KD, poželjna je opcija bi bila izrada zakona o KAA, čiji je glavni cilj puna institucionalna nezavisnost i uklanjanje pravnih praznina koje mogu stvarati nestabilnost u radu KAA-e. MONT i KAA su posvećeni da visoko obrazovanje bude deo evropskih mehanizama za obezbeđivanje kvaliteta.	Očekivana cena troškova (za 5 godine)
---------------	---	---------------------------------------

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Strateški objekti v	Strateški ciljevi su puna institucionalna nezavisnost KAA u donošenju odluka, kao i obavljanje obaveza i odgovornosti efikasno i efektivno u rokovima utvrđenim zakonodavstvom. Obezbeđivanje lokalne zakonske infrastrukture koja će omogućiti da se proces akreditacije administrira nezavisno i autonomno, tako da određene institucije imaju punu odgovornost za svoje procese, menadžiranje i donošenje odluka. Sveobuhvatnost suvlasnika u osiguranje kvaliteta, kako bi ustanovljene institucije igrale važnu ulogu u razvoju, monitoring i nadzoru procesa akreditacije u svim IVO. Monitoring rada IVO za realizaciju obaveza iz Odluka o akreditaciji u rokovima utvrđenim monitoringom.							iznosi 86.274 ,00 evra
Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija / departament								
Specifični objekt iv 1 : Razvoj funkcionalnog sistema akreditacije za osiguranje kvaliteta, u skladu sa međunarodnim standardima;	Ukupni troškovi koncept dokumenta za zakon KAA							2,901, 716.87
	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Institucija/odgovorni departament	Ukupna aktivnost 1.1.1, 1.1.2 i 1.1.3	
	110,589	139,018	139,082	139,085	139,085	MASH T-KAA	666,859	
Produkt 2.1	Aktivitet 2.1.1 Trenutni status broja i plata profesionalnog osoblja / DSK	84,908	84,972	84,975	84,975	MONT-KAA	411,309	
	71,479	84,908	84,972	84,975	84,975			

Koncept dokument Kosovske Agjencije za akreditaciju

		Aktivitet 2.1.2Nedovoljan profesionalni razvoj osoblja KAA.							
			39,110	54,110	54,110	54,110	54,110		255,550
Specifični objektiv 2 : Unaprjeđenje pravne infrastrukture koja omogućava proces akreditacije koji se administrirano i autonomno, tako da određene institucije imaju punu odgovornost za svoje procese, menadžiranja i			Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni /departamenti përgjegjës	Ukup an iznos Aktivnosti 1.2.1, 1 i 1.2.3
			14,900	31,900	31,900	31,900	31,900	MASH T-KAA	142,500
		Aktivnost 2.2.1 Usvajanje Zakona o KAA	-	-	-	-	-		-
		Aktivnost 2.2.2 - Usvajanje podzakonskih akata.	3,000	-	-	-	-		3,000
		Aktivnost 2.2.3 - Usluge operativnog održavanja i čišćenja i snabdevanja	11,900	31,900	31,900	31,900	31,900		139,500

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

odluke									
Specifični objektiv 3 : Nepotpuna institucionalna nezavisnost KAA u donošenju odluka, kao i ispunjavanje obaveza i odgovornosti efikasno i efektivno u rokovima utvrđenim zakonodavstvom.	Produkti 2.3		Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Institucija /departament	Ukupno aktivnosti 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 i 1.3.4
		259,600	267,665	267,667	267,665	267,665	267,665	MASH T-KAA	1,330,262
		Aktivitet: 2.3.1 Realizacija procesa akreditacije, na osnovu zakonskih odredbi i standarda; međunarodne prema zahtevima IVO;	235,660	243,725	243,727	243,725	243,725		1,210,562
		Aktiviteti: 2.3.2 - Funkcionalizacija Komisije za žalbe KAA;	23,940	23,940	23,940	23,940	23,940		119,700

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

		Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Institucija /departament	Totali Aktiviteti 1.4.1,1.4.2,1.4.3 dhe 1.4.4
		115,400	161,674	161,674	161,674	161,674	MONT-KAA	762,096
Specifični objektiv 4 :Monitoring rada IVO u ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz Odluke o akreditaciji u rokovima utvrđenim za monitoring .	Produkt 2.4	-	-	-	-	-	-	-
	Aktiviteti: 2.4.2 - Monitoring procesa procenjanja i akreditacije	85,400	85,400	85,400	85,400	85,400		427,000

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	stručnjaci KAA iz oblasti.						
	Aktivitet: 2.4.3 - Realizacija studijskih poseta i drugih službenih putovanja profesionalnog osoblja.	30,000	76,274	76,274	76,274	76,274	335,096
Ukupni troškovi koncept dokumenta za KAA		500,489	600,256	600,324	600,324	600,324	2,901,717

Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa sve tri opcije
 Figura 8: Poređenje opcija

Metode poređenja:			
Relevantni pozitivni uticaji	Nema pozitivnog uticaja	Izradom ovog zakona razmatraće se sve identifikovani problemi u ovom Koncept dokumentu.	Nema pozitivnog uticaja

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Relevantni negativni uticaji	Obzirom da je bio zahtev od strane KAA-a, međunarodnih partnera i Skupštine za donošenje posebnog zakona ostajanje na isto postojeće situacije ne osigurava punu nezavisnost KAA			Ne postoji nijedan negativan uticaj na izradu zakona za zainteresovane strane i KAA.			Iako su sve zainteresovana strane bile svesne da se Zakon o visokom obrazovanju revidira, zahtjev je još uvijek nepohodan za donošenje zakona za KAA.		
Relevantni troškovi	Ne postoji dodatni trošak			Postoje dodatni troškovi koji se trebaju planirati			Postoji blagi rast podnošljivi troška		
Procena očekivanog budžetskog uticaja	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3
	0	0	0	840,786	824,822	567,074	28,758	28,758	28,758
Završetak									

Poglavlje 7: Zaključci i naredni koraci

Druga opcija regulisanje sa posebnim zakonima funkcionisanje oblasti KAA je najbolji način osiguranja potpune nezavisnosti KAA, stvaranje pravne stabilnosti (izbjegavanje mogućnosti za

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

kontinuirane izmene podzakonskih KAAta za akreditaciju) i usvajanje nove funkcionalne strukture KAA. Na osnovu principa pravde, za koj posebni zakon isključuje opšti zakon, regulisanjem ovog pitanja posebnim zakonom, biće uspostavljeni kriteriji i procedure koje bi omogućili KAA da se bavi mnogim problemima sa kojima se suočavala u svom radu, da daje bzasluženo rešenje posebnim zakonom, kao što je pitanje osoblja IVO koji nisu državljani Kosova, zatim pitanja finansiranja i plaćanja naknada i zarada. Praktično da se obezbedi nezavisnost, stabilnost i profesionalizam, oblast KAA treba regulisati posebnim zakonom, tim povodom će se obezbediti povećanje kvaliteta u AL.

Efekti

Česta promena Administrativne uredbe o akreditaciji stvara neizvesnost i nesigurnost među institucija visokog obrazovanja i ne doprinosi održivom razvoju sistema visokog obrazovanja.

Nedostatak posebnog zakona u ovom slučaju ugrožava operativnu i donošenje odluke nezavisnosti Državnog saveta za kvalitet koji je u poslednje vreme postalo vitalano za Kosovo u odnosu na evropske mehanizme za osiguranje kvaliteta (ENQA, EQAR, CENKA).

Ograničeni ljudski, finansijski i infrastrukturni resursi KAA otežavaju potpunu realizaciju misije KAA i ugrožavaju kvalitet procesa osiguranja kvaliteta.

Nedostatak posebnog zakona ometa KAA u postavljanju sopstvene metodologije koja odgovara specifičnim karakteristikama procesa procene, akreditacije i monitoring.

Glavni problem

Institucionalna neodrživosti KAA u spram dužnosti i odgovornosti za obavljanje svoje misije i osiguranjem kvaliteta u visokom obrazovanju

Razlozi

Česta promena podzakonskih KAAta

Intervencije u nezavisnosti KAA

Česte promene menadžmenta KAA

Nedostatak ljudskih resursa

Ne sprovođenje procesa dobrog monitoringa nedostatak finansijskih sredstava i ljudskih resursa

Isključenje Kosova iz EQAR-a kao posledica kršenja njene nezavisnosti

Nedostatak zakona o KAA

Nedovoljan budžet

Nedostatak usklađivanja procesa akreditacije sa procesom licenciranja IVO

Koncept dokument Kosovske Agjencije za akreditaciju

Nedostatak profilizacije IVO

Figura9: Plan implementacije poželjne opcije

Prilikom prijema druge opcije nakon usvajanja Koncepta dokumenta koji se očekuje da će Vlada usvojiti početkom 2019. godine, biće preduzeti naredni glavni koraci iz Plana implementacije KD sa drugom predloženom opcijom, kako u nastavku:

1	<p>Produkt: Nacrt zakona za KAA aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnivanje radne grupe za izradu zakona 2. Izrada zakona 3. Preliminarne i javne konsultacije 4. Odobrenje Vladi <p>Usvajanje u Skupštini</p>	K2-K4 2019.
2	<p>Produkt: Usklađivanje akata IVO sa važećim zakonodavstvom</p> <p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostaviti radne grupe za AU 2. Izdavanje AU koje proizilazi iz ovog zakona 3. Preliminarni i javni konsultacije AU <p>Usvajanje AU od strane Ministra</p>	2019- 2023
3	<p>Produkt: Implementacija standarda za obezbeđivanje kvaliteta:</p> <p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izradite Priručnike 2. Obuka IVO 	2019- 2021
4	Akreditacija IVO na osnovu novog zakonodavstva	nakon stupanja na snagu Zakona
5	Učlanjenje u relevantnim međunarodnim organizacijama (ENQA i EQAR)	K2 dhe K3 , 2019
6	Monitoring kvaliteta IVO prema standardima KAA.	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

7	Finansiranje KAA.	Nakon stupanja na snagu zakona.

Poglavlje 7.1: Odredbe za procenu i monitoring

[Opišite odredbe i planiranje za monitoring i procenu. Ako nisu potrebne takve odredbe, objasnite zašto.]

Akcioni plan za implementaciju preporučene opcije Koncept dokumenta će se odraziti u Godišnjem planu rada Vlade Kosova i zakonodavnog programa Vlade za 2019. godinu. U unutrašnjem planu rada MONT-a biće utvrđene konkretne aktivnosti ovog plana koji će biti monitoriran od strane Departamenta za evropske integracije i koordinaciju politika uz nadzor Kancelarije generalnog sekretara.

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Aneks 1: Oblik procene na ekonomski uticaj

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Dali se očekuje ovaj uticaj?		Broj pogodjenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Po	Ne			
Radna mesta ²	Da li će porast trenutni broj radna mesta ?	Da		Visoka	Visoka	
	A do të zvoğëlohet numri aktual i vendeve të punës?		Ne			
	Da li će uticati na nivo plaćanja?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li će uticati na olakšavanje pronalaska radnog mesta ?	Po		Visoka	Visoka	
Poslovanje	Hoće li uticati na pristup finansiranju biznisa?		Da			
	Da li će se izbaciti sa tržište određeni proizvodi?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li će se dozvoliti na tržištu određeni proizvodi?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li će biti primorana preduzeća da zatvore ?	Da		Niska	Niska	
	Hoće li se stvoriti nova preduzeća?	Da		Niska	Niska	
					Niska	

Koncept dokument Kosovske Agjencije za akreditaciju

Ngarkesa administrative	Hoće li preduzeća biti primorana da ispune obaveze pružanja novih informacija?	Da		Niska	
	Da li su obaveze pružanja informacija za preduzeća pojednostavljene?	Da		Niska	Niska
Tregtia	Da li se očekuje da se trenutni prilivi uvoza promeni?		Da		
	Dali se očekuje da se promeni trenutni priliv izvozna?		Ne		
Transporti	Da li će imati efekat na način prevoza putnika i / ili robe?		Ne		
	Da li će biti neke promene u vremenu potrebnom za prevoz putnika i / ili robe?		Ne		
Investimet	Da li se očekuje da kompanije ulažu u nove aktivnosti?	Da		Niska	Niska
	Da li se očekuje da kompanije otkažu ili odlože za kasnije investicije?		Ne		
	Hoće li se povećati investicije iz dijaspore?	Da		Niska	Niska
	A do të zvogëlohen investimet nga		Jo		

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	diaspora?						
	Da li će strane direktne investicije porasti?	DA			Niska		Niska
	Da li će smanjiti strane direktne investicije?		Ne				
Konkurentnost	Da li će se povećati cena poslovnih proizvoda, kao što je električna energija?		Ne				
	Da li će se smanjiti cena poslovnih inputa, kao što je električna energija, ?		Ne				
	Da li ima šanse da se promovišu inovacije i istraživanja?	Da			Visoka		Visoka
Uticaj na MSP	Da li ima šanse da se inovacije i istraživanja ometa?	Da			Visoka		Visoka
	Da li su uglavnom najviše pogođene kompanije MSP?	Da			Visoka		Visoka
	Da li će porasti broj roba i usluga koje su dostupne biznisu ili potrošačima?	Da			Niska		Niska
Cene i konkurentnost	Da li će se smanjiti broj proizvoda i usluga koji su dostupni biznisima ili kupcima?		Ne				
	Da li će se povećati cijene postojeće		Ne				

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	robe i usluga?					
	Da li će se smanjiti cene postojeće robe i usluga?	Ne				
Regionalni ekonomski uticaj	Da li će uticati na određeni poslovni sektor?	Da	Visoka		Visoka	
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određeni region?	Ne				
Opšti ekonomski razvoj	Da li će uticati na budući ekonomski rast?	Da	Visoka		Visoka	
	Da li može uticati na neki efekat stopu inflacije?	Da	Niska		Niska	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Aneks 2: Oblik procene za društvene utjecaje

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Dali se očekuje ovaj uticaj?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Radna mesta ³	Da li će se povećati sadašnji broj radnih mesta ?	Da	Ne	Visoka / niska	Visoka / niska	
	Da li će se smanjiti sadašnji broj radnih mesta ?		Jo			
	Da li su radna mesta pogođena u određenom poslovnom sektoru?	Da		Visoka	Visoka	
Regionalni socijalni uticaji	Da li će imati neki uticati na nivo plaćanja?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li će to uticati na olakšanje pronalazjenje posla?	Da		Visoka	Visoka	
Uslovi rda	Da li su socijalni uticaji usredsređeni na određenu regiju ili gradove?		Ne			
	Da li su radnička prava pogođena?		Ne			
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u rizičnim uslovima?		Ne			

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	Da li će imati uticaj na razvoj socijalnog dijaloga između zaposlenih i poslodavaca?		Ne				
Socijalna uključenost	Hoće li to imati uticaj na siromaštvo?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li će imati pristup šemi socijalne zaštite?	Da		Niska	Niska		
	Da li će se promeniti cena osnovne robe i usluga?		Ne				
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?	Da		Niska	Niska		
Obrazovanje	Da li će imati uticaj na osnovno obrazovanje?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li će uticati na srednje obrazovanje?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li uticati na visoko obrazovanje?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li će imati uticaj na stručno usavršavanje?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li će uticati na obrazovanje radnika i doživotno učenje?	Da		Visoka	Visoka		
	Da li će uticati na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?	Da		Visoka	Visoka		
			Da		Visoka	Visoka	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Kultura	Da li će uticati na KAA demsku slobodu i samopravu?					
	Da li opcija utiče na kulturnu diverzitet?	Da		Niska	Niska	
	Da li utiče opcija na finansiranje kulturnih organizacija?	Da		Niska	Niska	
	Da li utiče opcija na mogućnost da osobe imaju koristi iz iz kulturnih aktivnosti ili da učestvuju u njima?	Da		Niska	Niska	
	Da li utiče opcija na očuvanja kulturnog nasleđa?	Da		Niska	Niska	
Upravljanje	Da li utiče opcija na sposobnosti građana da učestvuju u demokratskom procesu?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li je svKAA osoba jednako tretirana?	Po		Visoka	Visoka	
	Da li će se javnost bolje informisati o određenim pitanjima?	Da		Visoka	Visoka	
	Da li utiče opcija na način kako funkcionišu političke stranke?		Ne			
	Da li će imati neki uticaj na civilno društvo?	Da		Visoka	Visoka	

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Zdravlje i javna bezbednost ⁴	Da li će to uticati na život ljudi, kao što je životni vek ili stopa smrtnosti?	Da		Visoka	Visoka
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?	Da		Visoka	Visoka
	Da li će se povećati ili smanjiti zdravstveni rizik zbog štetnih supstanci?		Ne		
	Da li će uticati na zdravlje zbog promena nivoa buke ili kvalitet vazduha, vode i / ili zemljišta?		Ne		
	Ima li zdravstvenih efekata zbog promena u korištenju energije?		Ne		
	Da li će imati zdravstvenih efekata zbog promene u odlaganju otpada?		Ne		
	Da li će to uticati na način života ljudi, kao što su nivoi zainteresovanost za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?	Da		Niska	
	Da li ima određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od drugih (određeni prema faktorima kao što su starosna grupa, pol, ograničena		Ne		

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	sposbnost, društvena ili regionalna grupa)?					
Kriminala i sigurnosti	Da li su pogodnije šanse za hapšenje kriminalaca?	ne				
	Da li je pogodan potencijalni profit od kriminala?	ne				
	Da li je pogodan nivo korupcije?	ne				
	Da li su pogodeni kapaciteti sprovođenja zakona?	ne				
	Ima li nekakav direktan uticaj na prava i sigurnost žrtava kriminaliteta?	ne				

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

Aneks 3: Oblik procene uticaja na životnu sredinu

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Dali se očekuje ovaj uticaj?		Broj pogodjenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Klima i održivo okruženje	Da li će uticati na emisije gasova staklene bašte (ugljen-dioksid, metan itd)?	Ne	Ne	Visoka / niska	Visoka / niska	
	Da li će uticati na potrošnju goriva?	Ne	Ne			
	Da li će uticati raznoolikost izvora koji se koriste za proizvodnju energije?	Ne	Ne			
	Da li će doći do promena cena povoljnih proizvoda za životnu sredinu?	Ne	Ne			
	Da li će biti nanje zagađivanje iz određene aktivnosti?	Ne	Ne			
Kvalitet vazduha	Da li će uticati na emisiju zagađivače vazduha?		Jo			
Kvalitet vode	Da li opcija utiče na kvalitet slatkih voda?	Ne	Ne			
	Da li utiče opcija na kvaliteta podzemnih	Ne	Ne			

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	voda?						
	Da li utiče opcija na izvore pitke vode?			Ne			
Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta	Da li će uticati na kvalitet zemljišta (u smislu ukiseljavanja, kontaminacije, upotrebe pesticida ili herbicida)?			Ne			
	Da li će uticati na eroziju zemljišta?			Ne			
	Da li će se izgubiti zemljište (kroz izgradnju itd.)?			Ne			
	Da li će se dobiti zemljište (putem dekontaminacije itd.)?			Ne			
	Da li će doći do promjene u korištenju zemljišta (npr. od korištenja šuma u poljoprivredne ili urbane namene)?			Ne			
Otpad i reciklaža	Da li će se promeniti količina nastalog otpada?			Ne			
	Da li će se promeniti načini na koji se tretiraju otpad?			Ne			
	Da li će uticati na mogućnosti za reciklažu otpada?			Ne			
Upotreba resursa	Da li utiče opcija za korištenje obnovljivih izvora			Ne			

Koncept dokument Kosovske Agencije za akreditaciju

	(ribljih rezervata, hidroelektrane, solarna energija itd.) ?							
	Da li utiče opcija u korišćenje neobnovljivih izvora (podzemnih voda, minerala, uglja itd.)			Ne				
Stepen opasnosti po životnu sredinu	Da li će imati efekat na verovatnoću za opasnosti, takve kao što su požari, eksplozije ili nesreće?			Ne				
	Da li će uticati na spremnost u slučaju prirodnih nepogoda?			Ne				
	Da li će biti pogođena zaštita društva od prirodnih nepogoda?			Ne				
Biodiverzitet, flora i fauna	Da li će to uticati na zaštićene ili ugrožene vrste ili u oblastima u kojima žive?			Ne				
	Da li će biti pogođena veličine ili veze između prirodnih zona?			Ne				
	Da li će imati nekAAV efekat broj vrsta u određenoj zoni?			Ne				
Dobrobit životinja	Da li će uticati na tretman životinja?			Ne				
	Da li će uticati na zdravlje životinja?			Ne				
	Da li će uticati na kvalitet i sigurnost hrane za životinje?			Ne				

